СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXV СЪЕЗДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 41 (5645). 28 февраль, 1976 йил ◆ ШАНБА Баҳоси 2 тийин.

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

27 февраль куни Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXV съезди ўз ишини давом эттирди.

Эрталабки мажлис бошида съездда съезд мандат комиссиясининг доклади тингланди, мандат комиссиясининг раиси ўртоқ И. В. КАПИТОНОВ шу ҳақда доклад қилди. Съезд мандат комиссиясининг докладини бир овоздан тасдиқлади.

Шундан кейин КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари билан Марказий ревизия комиссиясининг ҳисоботини муҳокама қилишда Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. И. БОДЮЛ, СССР Ёзувчилар Союзи правлениесининг биринчи секретари Г. М. МАРКОВ, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. РАСУЛОВ, Москва шаҳридаги «Зеленоградстрой» бошқармаси 111-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи Н. А. ЗЛОБИН ўртоқлар иштирок этдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети президиуми ижроия комитетининг секретари ўртоқ СТАНЕ ДОЛАНЦ съездни табриклади.

Сўнгра КПСС Марказий Комитети билан Марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. КЭБИН, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. ТЯЖЕЛЬНИКОВ, КПСС Ростов область комитетининг биринчи секретари И. А. БОНДАРЕНКО ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Эрталабки мажлис охирида делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган Корея меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий комитетининг аъзоси, КХДР маъмурий кенгаши бош министрининг ўринбосари ПАК СЕН ЧЕР, Ангола озодлиги халқ ҳаракати (МПЛА) Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ангола Халқ Республикаси ички маъмуриятининг министри АЛВЕШ БАТИШТА съездни табрикладилар.

Ҳисобот докладлари юзасидан музокараларда Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Ғ. ҒАПУРОВ ҳам сўзга чиқди.

* * *

Кечқурунги мажлисда КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботини ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифаларини ва Марказий ревизия комиссиясининг ҳисоботини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Съездда Ставрополь ўлкасининг Благодарное районидаги Сотников ўрта мактабининг илмий бўлим мудири О. К. ГУЦЕВА, КПСС Горький область комитетининг биринчи секретари Ю. Н. ХРИСТОРАДНОВ, В. И. Ленин номидаги Магнитогорск металлургия комбинатининг директори Д. П. ГАЛКИН, КПСС Приморье ўлка комитетининг биринчи секретари В. П. ЛОМАКИН ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган Италия Коммунистик партиясининг Бош секретари ЭНРИКО БЕРЛИНГУЭР, Чили Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий комиссияси ва секретариатининг аъзоси АМЕРИКО СОРРИЛЬЯ, Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти Марказий Комитетининг аъзоси, муваққат революцион ҳукуматининг ташқи ишлар министри НГУЕН ТХИ БИНЬ ўртоқлар съездни табрикладилар.

Коммунистик, миллий-демократик ва социалистик партияларнинг вакиллари: Австрия Коммунистик партиясининг раиси ФРАНЦ МУРИ, Бельгия Коммунистик партиясининг раиси ЛУИ ВАН ГЕЙТ, Греция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ХАРИЛАОС ФЛОРАКИС, Жазоир миллий озодлик фронти делегациясининг бошлиғи, Жазоир Халқ Демократик республика олий таълим ва илмий тадқиқотлар министри МУҲАММАД С. БИНЬЯХЕ, Ғарбий Берлин Бирлашган социалистик партиясининг раиси ГЕРХАРД ДАНЕЛИУС, Норвегия Коммунистик партиясининг раиси МАРТИН ГУННАР КНУТСЕН, Панама Халқ партиясининг бош секретари РУБЕН СОУСА, Швеция Коммунистлари сўл партиясининг раиси ЛАРС ВЕРНЕР, Шри Ланка Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари ПИТЕР КЕЙНЕМАН, Эквадор Коммунистик партиясининг бош секретари ПЕДРО СААД, Жанубий Африка Коммунистик партиясининг раиси ЮСУФ ДАДУ, Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партияси Марказий Комитети ижроия комитети доимий секретариатининг аъзоси, Гвинея-Бисау республикаси ҳукуматининг бошлиғи ФРАНСИСКО МЕНДЕС, Чили Социалистик партиясининг бош секретари КАРЛОС АЛЬТАМИРАНО ўртоқлар Москва шаҳар партия активининг 27 февралда бўлиб ўтган йиғилишида сўзга чиқиб, КПСС XXV съездини табрикладилар.

ОЛИЙ МАҚСАД — КОММУНИЗМ САРИ

Коммунистлар, барча совет кишилари, социалистик мамлакатларнинг қардош халқлари, бутун инсоният КПСС XXV съездининг ишини зўр диққат ва эътибор билан кузатиб турибдилар. Бу воқеа жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга эканлигини ҳамма эътироф қилмоқда. Кремлдаги Съездлар саройида қилинаётган ишларнинг ҳаммаси мамлакатимизда ва чет элларда зўр қизиқиш туғдирмоқда.

Съездда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев «КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисида доклад қилди. Ижодий марксизм-ленинизмнинг мана шу улкан ҳужжатида Коммунистик партиянинг ошиб бораётган роли очиб берилди, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида халқимиз қилган ажойиб бунёдкорликлар якунланди, XXIV съезд белгилаб берган Тинчлик программасини амалга ошириш соҳасида КПСС ва Совет ҳукумати зўр матонат билан сарфлаётган куч ва ғайратнинг самарали натижалари яққол кўрсатилди. Тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликларнинг давомийлиги ва узвий бирлиги Совет мамлакати коммунизм томон бораётган йўлнинг илҳомбахш истиқболлари, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик, жаҳон революцион жараёнини ривожлантириш учун олиб бориладиган курашнинг мақсадлари ва вазифалари докладда илмий жиҳатдан атрофлича асослаб берилди.

«Жаҳон бизнинг худди кўз олдимизда ўзгариб бормоқда ва ўзгарганда ҳам яхшилик томон ўзгармоқда, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев. — Халқимиз, партиямиз бу ўзгаришларнинг пассив шоҳидлари эмас. Йўқ, биз бу ўзгаришларнинг актив қатнашчиларимиз. Коммунизм қураётган совет халқининг меҳнати, КПСС ва Совет давлатининг халқаро майдондаги фаолияти — мана шуларнинг ҳаммаси ижтимоий тараққиёт ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Бу билан фахрланмай бўладими ахир. Ғояларимизнинг кучидан, сиёсатимизнинг таъсирчанлигидан, халқимизнинг бунёдкорлик ғайратидан ниҳоят даражада мамнун бўлмай бўладими ахир».

КПСС Марказий Комитети Ҳисоботида баён этилган қоидалар ва хулосаларни съезд делегатлари якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Улар ўзларининг нутқларида партиянинг жуда катта бунёдкорлик планларини, халқ бахт-саодати тўғрисида партиянинг муайян мақсадни кўзлаб қилаётган ғамхўрлигини, тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, инсониятни қирғин урушларидан халос қилишга тайёр эканлигини қизғин маъқулламоқдалар. Чет эллардан келган меҳмонлар съездда қарор топган жуда катта руҳланиш вазиятида сўзга чиқмоқдалар. Улар КПССнинг буюк роли, СССРда коммунизмни муваффақиятли қуриш ва социализмнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлаш, тинчликни ва халқлар ҳамкорлигини таъминлаш йўлида партиямиз қилаётган ишларнинг ғоят катта аҳамияти эътироф қилинганлигини изҳор этмоқдалар.

Совет Иттифоқи Ленин партияси белгилаб берган йўлдан бориб, тўққизинчи беш йилликда коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ошириш, ўз хавфсизлигини таъминлаш йўлида катта қадам қўйди. Саноат маҳсулотининг, капитал маблағлар сарфлашнинг, халқ фаровонлигини яхшилаш учун давлат томонидан қилинаётган сарфларнинг мутлақ ўсиши жиҳатидан ўтган беш йилликка тўғри келадиган беш йиллик бўлмаган эди. Совет кишиларининг фидокорона меҳнати ва ижодкорлик ташаббуси, Коммунистик партиянинг раҳнамолик ва ташкилотчилик фаолияти натижасида Ватанимиз тағин ҳам бадавлат, тағин ҳам гўзал ва қудратли бўлиб қолди.

Ўнинчи беш йиллик Советлар мамлакатига янги уфқлар очиб беради. Бу янги уфқлар ўртоқ Л. И. Брежнев докладида, 1976—1980 йилларда «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига ҳавола қилган лойиҳасида кенг миқёсда акс эттирилди. Энг муҳими шуки, партиянинг ишлаб чиқаришни муттасил тез ва профессионал ривожлантириш ҳамда унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида иш сифатини бутун чоралар билан яхшилаш асосида меҳнаткашлар турмушининг моддий ва маданий даражасини оғишмай юксалтиришга қаратилган йўлини изчиллик билан амалга ошира боришдан иборатдир.

Съезд делегатларининг нутқлари, мамлакатнинг ҳамма томонларида баён қилинаётган фикрлар Коммунистик партиянинг иқтисодий стратегиясини, ҳозирги босқичдаги хўжалик қурилишининг энг муҳим проблемаларини, экономикани ривожлантиришга халақит бераётган камчиликларни қатъиян тугатиш зарурлигини ғоят равшан тушуниш руҳи билан суғорилгандир. Халқимиз коммунистик бунёдкорлик йўлида янги муҳим босқич бўлган ўнинчи беш йилликнинг ғоят катта вазифаларини партия раҳбарлигида шараф билан бажаришига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

КПССнинг халқаро фаолияти мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратига, совет халқининг меҳнати билан яратилган нарсаларнинг ҳаммасига маҳкам пойдевор сифатида таянмоқда. Партиянинг XXIV съездидан сўнг ўтган вақт ичида бу соҳада ҳам доимий аҳамиятга эга бўлган катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг халқаро аҳволи мустаҳкамланганлигини, «совуқ урушдан» турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши томон, хатарли кескинликдан кескинликни юмшатиш ва ўзаро манфаатли нормал ҳамкорлик қилиш томон бурилиш бўлганлигини шу муваффақиятлар жумласига киритиш мумкин. СССРнинг ер юзидаги барча халқларнинг туб манфаатларига ҳамда истак ва орзуларига мос бўлиб тушаётган тинчликсевар ташқи сиёсатини жаҳон халқлари тобора кўпроқ ҳурмат билан эъзозлаб қўллаб-қувватламоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезддаги докладида жаҳондаги ҳозирги аҳвол, партиянинг ташқи сиёсат йўлини белгилаш вақтида таъсир этиши ҳисобга олиниши лозим бўлган омиллар батафсил, илмий далиллар билан анализ қилиб берилди. Бу докладда Совет Иттифоқининг қардош социалистик давлатлар билан ўзаро муносабатларига, улар билан дўстликни ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантиришга катта эътибор берилди. Мустамлака қарамлигидан озод бўлган мамлакатлар билан алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлашга КПСС катта аҳамият бераётганлиги уқтириб ўтилди. Ривожланган капиталистик давлатларга нисбатан СССРнинг тутаётган сиёсатида тинч-тотув яшаш принципларини қарор топтириш, кескинликнинг юмшатилганлигини моддийлаштириш йўли белгиловчи йўл бўлиб қолди ва шундай бўлиб қолади.

Совет Иттифоқининг бундан буён ҳам урушни ва агрессия кучларини жиловлаб қўйишга, халқларни эркинлик, мустақиллик ва социал тараққиётга бўлган ҳуқуқини таъминлашга эришга бориб, тинчлик сиёсатини икки баравар зўр ғайрат билан ўтказишга қатъий бел-боғлаганлиги партия съезди минбаридан туриб айтилди. Кенг равишда танилган ва тан олинган совет Тинчлик программасининг табиий давоми ва ривожи бўлган тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун курашнинг навбатдаги программаси баён қилиб берилди. СССРнинг олижаноб, конструктив ташқи сиёсат мақсадларини планетанинг тинчликсевар, тараққийпарвар кучлари тушуниб, умидворлик билан кутиб олдилар.

КПСС марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг революцион байроғини баланд кўтариб бормоқда. У жаҳон майдонида социализм позицияларини мустаҳкамламоқ учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилмоқда, қардош партиялар билан алоқаларни кенгайтирмоқда, халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлигини ва жипслигини сабот-матонат билан сақлаб келмоқда. Совет коммунистлари, мамлакатнинг барча меҳнаткашлари синфдош қардошлари билан, халқларнинг эркинлик учун, чинакам демократия ва социал тараққиёт учун олиб бораётган кураши билан ўзларининг бирдамликларини конкрет ишлар билан исботламоқдалар.

Коммунизм қуришдаги, тинчликни мустаҳкамлашдаги ютуқларимизнинг ҳаммаси ишчилар синфининг, бутун совет халқининг эътироф қилинган сиёсий йўлбошчиси — КПССнинг жанговарлик қобилиятининг кучайганлиги билан, партиянинг обрўйи, унинг ривожланган социалистик жамиятдаги етакчилик ва раҳбарлик роли ўсиб бораётганлиги билан чамбарчас боғланган. Партия ўзи ўрнак кўрсатиб, ҳормай-толмай ва ҳар томонлама иш олиб бориб омманинг активлигини оширишга эришмоқда, омманинг ғайрати, ижодий кучларини тўлиқроқ ишга солишга ёрдам бермоқда. КПСС ва унинг ташкилотлари ҳормай-толмай куч ва ғайрат сарфлаётганликлари туфайли совет кишиларининг маънавий сиёсий бирлиги, Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча дўстлиги тағин ҳам мустаҳкамроқ бўлиб қолди, социалистик демократия янада ривож топди, бутун ижтимоий ҳаёт тағин ҳам тўлақонлироқ бўлиб қолди.

Экономика ва маданиятни ривожлантиришга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга, бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишларни яхшилашга партия раҳбарлик даражасини янада оширишнинг катта аҳамияти съездда уқтириб ўтилди. Партиявий фаолиятнинг формаларини ва методларини илмий асосда бундан буён ҳам такомиллаштираверишь, одамларга меҳрибон ва уларнинг эҳтиёжлари ва талабларига нисбатан эътиборли ва сезгир бўлиш, кадрларга нисбатан топширилган иш учун талабчанликни ошириш зарур.

КПСС XXV съездининг бутун иши партия билан совет халқининг монолит бирлигини яққол намойиш қилмоқда. Коммунистик партия ишчилар синфига, колхозчи-деҳқонларга ва зиёлиларга чексиз ишонч билан қараётганлиги, КПСС Марказий Комитетининг ва Марказий Комитет Сиёсий бюросининг узоқни кўриб донишмандлик билан қилаётган фаолиятини бутун халқ маъқуллаётганлиги, одамларнинг бахт-саодатини, коммунизм идеалларининг тантанасини кўзлаб қилаётган буюк меҳнати учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга бўлган самимий миннатдорчилик шу кунларда алоҳида куч билан намоён бўлмоқда.

Ленин партияси совет халқини олий мақсад — коммунистик жамият қуриш сари ишонч билан олиб бормоқда.

[«ПРАВДА»НИНГ 27 ФЕВРАЛДАГИ БОШ МАҚОЛАСИ].

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

Кремлдаги Съездлар саройида КПСС XXV съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Делегатлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладини ва КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг ҳисоботини зўр қизиқиш билан муҳокама қилмоқдалар. Съезд ленинча юксак принципиаллик, ишчанлик, Ватанимизнинг келажаги учун катта масъулиятни сезиш вазиятида ўтмоқда.

Съездда сўзга чиқаётган делегатлар КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўлини ва амалий фаолиятини тўла-тўкис қувватламоқдалар ва маъқулламоқдалар. Нотиқлар таъкидлаб ўтганидек, бутун халқимиз партиянинг сиёсатини қўллаб-қувватламоқда. КПСС Марказий Комитетининг съездга қилган ҳисобот доклади партияни коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида кенг ҳаракат программаси билан қуроллантиради.

Ленин партиясининг съезди бутун совет халқининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини ғоят ошириб юборди. Жуда кўп митингларда, съезд номига йўлланган мактуб ва телеграммаларда Совет Иттифоқи меҳнаткашлари эришган муваффақиятлари ҳақида, бутун куч ва ғайратларини ўнинчи беш йиллик вазифаларини амалга ошириш учун сарф қилишга шай бўлиб турганликлари тўғрисида партияга, унинг Марказий Комитетига рапорт бермоқдалар.

26 февраль кечки мажлисда раислик қилувчи ўртоқ **Н. В. Подгорний** Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Т. У. Усубалиевга** сўз беради. У бундай деди:

Қирғизистон халқи совет халқларининг қардошларча дўстлиги каби ижодий бунёдкорликнинг битмас-туганмас манбаидан куч ва ғайрат олмоқда. Қирғиз халқи ўзини улуғ ва бузилмас совет оиласидан ташқарида ҳис этмайди. У рус халқи билан, барча совет халқлари билан қардошларча дўстлик воситаларини бундан буён ҳам мустаҳкамлайверади, бу халқлар билан биргаликда ленинчи партиянинг доно раҳбарлигида коммунизмни тўла равишда қуришдан иборат асл мақсадларига эришади.

Ўртоқ Т. У. Усубалиев сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: буржуа пропагандаси муваффақиятларимизнинг аҳамиятини камайтиришга, Совет Иттифоқи тўғрисидаги ҳақиқатни бузиб талқин қилишга, ленинча миллий сиёсатнинг моҳиятини бузиб кўрсатишга уринмоқда. Маочилар бу соҳада жон жаҳди билан уриниб кўрмоқдалар. Улар антисоветизм заминида энг реакцион империалистик кучлар билан кўпданоқ апоқ-чапоқ бўлиб кетишди.

Соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси шу нарсага астойдил аминдирки, тинч-

(Давоми 2-бетда).

Кремлдаги Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Суратда; ўзбекистонлик съезд делегатларидан бир группаси.

ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПАРТИЯ XXV СЪЕЗДИГА ҲИСОБОТ ДОКЛАДИ НАШР ҚИЛИНДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1976 йил 24 февралида Кремлдаги Съездлар саройида «КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисида қилган докладини алоҳида китобча қилиб чиқарди.

Китобча оммавий тираж билан босилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ «ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИНИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда ҳамда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш соҳасида тўққизинчи беш йиллик планларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун Тошкент область, Юқори Чирчиқ районидаги **«Политотдел» колхози Меҳнат Қизил Байроқ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 йил 19 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
1-ТОШКЕНТ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИНИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Уй-жой қуриш юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари ҳамда уй-жой қурилишининг индустриаллиги ва сифатини ошириш ишига катта ҳисса қўшганлиги учун «Главташкентстрой»га қарашли **1-ТОШКЕНТ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ»** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 йил, 16 февраль.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1975 ЙИЛДА ДЕҲҚОНЧИЛИК ВА ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИНИ ЕТИШТИРИШ ВА ТАЙЁРЛАШНИ КЎПАЙТИРИШ УЧУН РЕСПУБЛИКА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари Республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1975 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш учун социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқдилар.

Қуйидагилар республика социалистик мусобақасининг ғолиблари деб топилди ва улар Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари, диплом ва мукофотлар билан тақдирландилар.

РАЙОНЛАР

Сариосиё, Гурлан, Оқ олтин — биринчи мукофот; Хўжаобод, Пахтакор, Иштихон, Юқори Чирчиқ ва Ленинград — иккинчи мукофот;

Беруний, Ленинобод, Бўз, Олот, Тўрақўрғон, Самарқанд ва Шаҳрисабз — учинчи мукофот;

Колхозларнинг, совхозларнинг, корхоналар ва ташкилотларнинг коллективлари.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхози; Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз; Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози; Калинин районидаги Калинин номли колхоз; Оққўрғон районидаги 1-«Оққўрғон» совхози; Чиноз районидаги «Чиноз» совхоз-техникуми; Орджоникидзе районидаги чорвачилик илмий тадқиқот институти;

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети республика социалистик мусобақаси ғолиблари бўлган колхозчиларни, совхозларнинг ишчиларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигининг, бошқа давлат корхоналари ва муассасаларининг раҳбарларини ва мутахассисларини, партия, совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органларининг ходимларини қизғин табриклайдилар ва улар эришилган муваффақиятлар билан кифояланиб қолмай, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларни бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, 1976 йил топшириқларини барвақт бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар деб ишонч билдирадилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXV СЪЕЗДИ

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

(Боши 1-бетда).

...лик ва социализм ишига, Хитой халқининг манфаатларига душман бўлган Пекиннинг буюк ҳанчилик миллатчилик сиёсати, шубҳасиз, тамомила барбод этилади. Биз Хитойда марксизм-ленинизмга асосланган сиёсат тантана қиладиган пайт келишига ишонамиз.

Ўртоқ Т. У. Усубалиев нутқининг талайгина қисмини хўжалик ва маданий қурилиш масалаларига бағишлади. У жумладан, айтдики, ўтган беш йилликда республиканинг халқ хўжалигига саккизинчи беш йилликдагига нисбатан 1,4 баравар кўпроқ маблағ сарфланди. 70 та янги саноат корхонаси ва йирик цехлар ишга туширилди.

Ленинграддаги Балтика заводининг токари ўртоқ **А. В. Чуев** қуйидагиларни айтди: тинч-тотув яшаш синфий кураш қонунларини бекор қилолмайди, меҳнаткашларнинг капиталистик эксплуатацияга, монополиялар ҳукмронлигига чек қўйиш йўлидаги интилишларини сусайтира ёки заифлаштира олмайди. У съезд минбарида туриб, капитал мамлакатларидаги синфдош қардошлар билан, уларнинг ўз ҳуқуқлари йўлида олиб бораётган мардона ва ҳаққоний кураши билан бузилмас бирдамлик тўғрисида гапирди.

Делегат сўзини давом эттириб, бундай деди: барча совет кишилари каби ленинградликларнинг ҳам кайфияти яхши, руҳи баланд. Ватанимизнинг улуғ зафарлари, партиямизнинг доно раҳбарлиги туфайли, илҳомбахш, истиқболлар туфайли фахрланиш туйғулари ана шундай завқ-шавқни вужудга келтирди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Марказий Комитет номидан қилган ҳисобот докладида ана шу истиқболлар тўғрисида аниқ ва равшан гапирди.

Ўртоқ А. В. Чуев меҳнаткашларни маънавий рағбатлантиришнинг янги таъсирчан формалари ҳақида гапириб, қуйидагиларни айтди:

— Азиз ўртоқлар, Ленин ордени ҳамда иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали билан мукофотланишим муносабати билан Леонид Ильич Брежневдан табрикнома олганимда кўнглим қандай завқ-шавқларга тўлиб-тошганлигини айтиб беришим қийин. Бу воқеа ўзим билан бирга ишлаётган барча ўртоқларим учун ҳам катта байрам бўлди.

Сўнгра нотиқ новаторларнинг фаолияти ҳақида батафсил гапирди. Ленинград область партия ташкилотининг вакили новаторларнинг таклифларини жорий қилиш учун министрликлар ва идораларнинг масъулиятини ошириш керак, деб ҳисоблайди. Бу ишни, деди у, план асосида олиб бориш пайти келди.

СССР химия саноати министри ўртоқ **Л. А. Костандов** ўз нутқининг катта бир қисмини мамлакатимизнинг халқаро ҳамкорлигини ривожланатириш кенг ишлаб чиқариш, илмий ишларни кооперативлаштириш ва ихтисослаштириш, социалистик иқтисодий интеграция масалаларига бағишлади.

Министрликка қарашли неча ўнлаб институтлар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлардаги илмий ташкилотлар билан биргаликда янги замонавий жараёнларни, машина-ускуналарнинг турларини тайёрламоқдалар. Нотиқ полиэтилен, полиэфиртола, полиамид шойи ҳосил қилиш жараёнларини ишлаб чиқишда мамлакатимиздаги мутахассисларнинг Германия Демократик Республикаси мутахассислари билан ҳамкорлигини мисол қилиб келтирди. Совет химиклари Венгрия Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Чехословакия Социалистик Республикаси ва Румыния Социалистик Республикасидаги ўз ҳамкасблари билан ана шундай самарали ҳамкорлик қилмоқдалар.

Капиталистик мамлакатлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг янги формалари вужудга келди. Ғарбдаги савдо-саноат аҳли совет экономикасининг барқарорлиги ҳеч ҳавотирланмай биз билан ҳамкорлик қилиш имконини бераётганлигини тушуниб турибди.

Мамлакатнинг химия саноати ўтган беш йилликда ишлаб чиқариш ҳажмини 70 процент кўпайтирди. Бу ўсишнинг бешдан тўрт қисмидан кўпроғига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Беш йиллик даврида ишлаб чиқариш структурасида прогрессив ўзгаришлар амалга оширилди. Концентрациялаштирилган ва мураккаб ўғитларнинг ҳиссаси 75 процент кўпайди, синтетик, тола ва пластмассалар прогрессив турларининг салмоғи ошди.

Нотиқ тармоқдаги янги қувватларни тезроқ ишга тушириш, капитал қурилишни яхшилаш проблемаларига батафсил тўхталиб ўтди. У замонавий химиянинг халқ хўжалигига хизмат қилиши мумкин ва лозим бўлган катта резервлари ҳақида, химия машинасозлигини жадал ривожлантириш тўғрисида гапирди.

Кечки мажлисда раислик қилувчи ўртоқ Н. В. Подгорний съездни табриклаш учун ёш пионерлар келганлигини билдиради.

Пионер галстукларини тақиб олган ёш ленинчиларнинг отрядлари қизил байроқлар кўтариб, «Коммунистлардан ибрат оламиз» деган қўшиқ садолари остида залга кириб келадилар. Съезд делегатлари ва меҳмонлари уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Пионерларнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXV съездига табрик сўзлари партия ишига, севикли Ватанга, совет халқига садоқат қасами бўлиб жаранглади.

Съезд қатнашчилари самимий кутиб олган Румыния Коммунистик партиясининг бош секретари, Румыния Социалистик Республикасининг президенти ўртоқ **Н. Чаушеску**, Лаос халқ революцион партияси Марказий Комитетининг бош секретари, Лаос Халқ Демократик Республикасининг бош министри ўртоқ **К. Фомфихан**, Монголия халқ революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, МХР Буюк халқ хурали Президиумининг раиси ўртоқ **Ю. Цеденбал** съезд делегатларини ва меҳмонларини табриклаб нутқ сўзлайди.

* * *

Съезд 27 февралда ўз ишини давом эттирди. Эрталабки мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси ўртоқ **А. Я. Пельше** раислик қилди.

КПСС XXV съезди мандат комиссиясининг ҳисоботи тингланди. Комиссия раиси ўртоқ **И. В. Капитонов** доклад қилди.

Съезд мандат комиссиясининг докладини бир овоздан тасдиқлади.

Шундан кейин КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифаларини ва КПСС Марказий ревизия комиссиясининг ҳисоботини муҳокама қилиш давом этди.

Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **И. И. Бодюл** ўз нутқининг кўп қисмини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини концентрациялаш проблемаларига бағишлади. Ҳозирги вақтда Молдавиянинг колхоз — кооператив секторида 466 та колхоз билан бирга 256 та хўжаликлараро корхона, аграр ва аграр-саноат характеридаги комплекслар ва бирлашмалар муваффақиятли ишлаб келмоқда. Янги хўжалик-иқтисодий муносабатлари ривожланиб бораётган кейинги ўн йил мобайнида колхозлардаги меҳнат унумдорлиги 52 процент кўтарилди.

Янги ишлаб чиқариш — иқтисодий муносабатларнинг жуда катта имконияти яна шундан ҳам иборатки, колхозларнинг ўзлари ўз куч ва воситалари билан, давлат ёрдамида интеграцияни индустриал технология базасида амалга оширмоқдалар ва шу тариқа колхоз тузумининг янги, катта потенциал имкониятларини объектив равишда рўёбга чиқармоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси шу чуқур ўзгаришларни бошқаришни такомиллаштириш мақсадида, деб давом этди нотиқ тажриба ҳосил қилишни назарда тутиб, Молдавия колхозлар кенгашларига колхозларнинг ва хўжаликлараро бирлашмаларнинг хўжалик-иқтисодий ва социал фаолиятига раҳбарликни ўз зиммасига олишни топширди. Орадан уч йил ўтди, мана бугун биз шу муҳим социал-сиёсий эксперимент ўзини тўла-тўкис оқлаганлигини съездга, азиз Леонид Ильич, сизга маълум қилаётирмиз. Молдавиянинг меҳнаткаш деҳқонлари қишлоқ хўжалигининг юксалган моддий техникавий базасига ва хўжалик юритишнинг янги ташкилий формалари имкониятларига таяниб, ўнинчи беш йилликда ялпи ишлаб чиқаришни 35—38 процент кўпайтириш учун курашадилар.

СССР Ёзувчилар Союзи правлениесининг биринчи секретари ўртоқ **Г. М. Марков** минбарга чиқади. Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг ленинча анализ руҳи билан суғорилган теран, доно докладида улуғвор, битмас-туганмас илҳом кучи мужассамлашган, деди у.

КПСС XXIV съездидан кейин, деб таъкидлади нотиқ, совет жамиятининг маънавий турмушида, маданият қурилишида катта-катта силжишлар содир бўлди. Кўп миллатли совет адабиёти халқнинг маънавий турмушига ўз улушини қўшди. Партия ва унинг XXIV съезди халқнинг муваффақиятга эришиш йўлини кўрсатиб берди. Шу йилларда ёзувчиларнинг воқелик билан бўлган алоқалари янги формалари вужудга келиб, қарор топди. Кўпгина республикалар, ўлкалар ва областларда ўтказилган совет адабиёти кунлари меҳнаткашлар қалбида самимий, ғоят маънодор акс садо берди.

Ўтган йиллар давомида, деди ўртоқ Г. М. Марков, адабиётнинг ҳамма жанрлари ривожланди, бунда ёзувчиларнинг салмоқдор аҳамиятга эга бўлган материал ва мавзуларни идрок қилишга бўлган интилиши ўз ифодасини топди.

Афсуски, ҳозирча адабиётдаги ҳамма ишларни ҳам кўнгилдагидек деб бўлмайди, деди нотиқ. Аммо биз адабиёт ва санъат усталари, маданият арбоблари ўз вазифаларини уддалашларига қаттиқ ишонамиз.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ж. Расулов** бундай деди: КПСС XXV съездининг иши Ватанимиз учун, халқимиз учун, партиямиз ва унинг жанговар штаби—атоқли сиёсий ва давлат арбоби ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитет учун тўлқинлантирувчи, унутилмас ифтихор туйғусини юзага келтирмоқда. Муваффақиятларимиз нақадар улуғвор бўлса, келажак марраларимиз бундан ҳам улуғвордир.

Ўртоқ Ж. Расулов республикадаги хўжалик ва маданий қурилиш масалаларига катта эътибор берди. Тожикистон саноат ишлаб чиқаришини ривожлантириш топшириқларини муддатидан илгари бажарди, деди у. Шу йиллар мобайнида қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ва чорвачилик маҳсулдорлиги анча ошди.

Тўққизинчи беш йиллик республика иқтисодий потенциалини янада кўпайтиришни таъминлади. Бизнинг экономикамиз ичзиллик билан индустриал характер касб этмоқда.

Социал ва маданий ривожланиш соҳасида муҳим тадбирлар амалга оширилди. Бу тадбирларнинг самарасини ҳар бир оила сезиб турибди.

Ўнинчи беш йиллик республика олдида янада кенгроқ уфқларни очиб бермоқда. Саноат маҳсулоти ҳажми 40 процентдан зиёд кўпаяди, электр энергетика, рангли металлургия ва химия саноати илдам ривожланади.

Узоқни кўзловчи аграр сиёсат қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун янги имкониятлар очмоқда.

«Зеленоградстрой» бошқармаси 111-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи ўртоқ **Н. А. Злобин** айтдики, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев доклади партиянинг халқ манфаатларидан бошқа манфаатлари йўқлигини, меҳнаткашлар фаровонлиги тўғрисида қайғуришдан ўзга муҳимроқ ғамхўрлик йўқлигини, меҳнат аҳлининг бахт-саодати, Ватан равнақидан юқорироқ мақсади йўқлигини ғоят яққол кўрсатади.

Ўнинчи беш йилликка белгиланган ажойиб истиқболлар ҳаммамизни фахрлантиради, деб давом қилди донгдор бинокор. СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси сифатида СССР Олий Совети сессиясининг муҳокамасига қўйилган СССРнинг 1976 йилги давлат плани ва давлат бюджети лойиҳаларини депутатлар нақадар якдиллик билан маъқуллаганликларини зўр мамнуният билан эслайман. КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси муҳокама қилинаётган пайтда ҳам партия режаларини бутун халқ қизғин қўллаб-қувватлаётганлиги ёрқин ифодаланди.

Бригадамиз беш йилликда 14 та ўн олти қаватли уй, минг ўқувчига мўлжалланган мактаб, 250 ўринли болалар боғчаси қуриб берди. Ҳамма объектлар «аъло баҳо»да топширилди ва пландан ташқари 76 минг квадрат метр уй-жой саҳни қурилди. Бу—тўртта 200 квартирали уй саҳнига баравар келади. Ишлайдиган бир кишининг иш унуми саккизинчи беш йилликка нисбатан икки баравар кўпайди.

КПСС XXV съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

МАНДАТ КОМИССИЯСИНИНГ КПСС XXV СЪЕЗДИГА ДОКЛАДИ

Комиссия раиси ўртоқ И. В. КАПИТОНОВ доклади

Ўртоқлар!

XXV съезд ленинчи партиямиз тарихига ғоят катта воқеа бўлиб киради. Бу съезд совет халқининг коммунизм қуриш учун олиб бораётган курашида янги босқични бошлаб беради.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладида ички ва халқаро проблемаларни илмий анализ қилиб берди, ривожланган социализм шароитида партиянинг фаолияти ҳар томонлама чуқур очиб берилди, жамиятимизнинг олға бориш истиқболлари белгиланди. КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботи ўз моҳияти эътибори билан программ аҳамиятга эга ҳужжатдир. У марксизм-ленинизмни ижодий ривожлантиришга қўшилган улкан ҳиссадир.

Бутун бизнинг воқелигимиз, эришилган ютуқлар, партия билан халқнинг доимо мустаҳкамланиб бораётган бирлиги — мана шуларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Ленин йўлидан қатъият билан бораётганлигини, ўз зиммасидаги тарихий вазифани муносиб бажараётганлигини яққол кўрсатиб турибди.

Маълумки, XXV съезддан олдин партиянинг барча бўғинларида ҳисобот-сайлов кампаниялари бўлиб ўтди. Ҳисоботлар ва сайловлар партия сафларининг бузилмас бирлигини ва тош-метиндек жипслашганлигини, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, Марказий Комитетнинг, унинг содиқ ленинчи ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросининг амалий фаолиятини бутун халқ қўллаб-қувватлаб, маъқуллаётганлигини намойиш қилди.

Бошланғич ташкилотлардаги ҳисобот-сайлов йиғилишларида, партия конференцияларида, итифоқдош республикалар Компартияларининг съездларида ҳар бир ташкилотнинг XXIV съезд қарорларини бажариш борасида қилган ишлари якунланди, тўпланган тажрибалар анализ қилиниб, умумлаштирилди, келажакда бажариладиган вазифалар белгилаб берилди. Ҳисоботлар ва сайловлар бизнинг партиямизда партия турмушининг ленинча нормалари ва партиявий раҳбарлик принциплари мустаҳкам қарор топганлигини яна бир марта очиқ кўрсатди.

КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси чоғида маъқулланди. Коммунистлар, барча меҳнаткашлар партия планларини амалга оширишга, ўнинчи беш йилликда янги муваффақиятларга эришиш учун бел боғлаганликларини билдирмоқдалар.

Ўртоқлар! Мандат комиссияси мамнуният билан шуни маълум қиладики, барча партия ташкилотларида съезд делегатларини сайлаш тўла якдиллик вазиятида ўтди. Коммунистлар съездга ўз меҳнати билан, ўзининг бутун ҳаёти билан партиядош ўртоқлар орасида, меҳнаткашлар кенг оммаси орасида юксак обрў қозонган кишиларни вакил қилиб юбордилар.

Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев XXV съездга ғоят баланд руҳ ва ҳурсандлик билан биринчи делегат қилиб сайланди.

Партия йиғилишлари, конференциялари ва съездларининг ҳаммасида коммунистлар совет кишиларининг фикр ва ҳис-туйғуларини ифодалаб, коммунизм қуриш, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, улуғ Ленин васиятларини амалга ошириш ишига Леонид Ильич Брежнев ғоят катта ҳисса қўшганлигини айтдилар. У ўзининг бутун кучи ва талантини меҳнаткаш халқнинг бахти ва саодати учун сарфлаётганлигини уқтириб ўтдилар. Бу билан у коммунистларнинг, мамлакатимиз меҳнаткашларининг, бутун тараққийпарвар инсониятнинг чуқур ҳурматига ва самимий миннатдорчилигига сазовор бўлди.

Ўзларининг самарали фаолиятлари билан партиямизнинг, совет халқининг юксак ишончини қозонган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва Сиёсий бюро аъзолигига кандидатлар зўр якдиллик билан съездга делегат қилиб сайландилар.

Ўртоқлар, КПСС XXV съездига ҳаммаси бўлиб, 4.998 делегат сайланди. Делегатлардан 3.672 киши ёки 73,5 проценти съездга биринчи марта сайланган делегатлардир. Ҳамма жойда делегатлар сайлаш КПСС уставига, Марказий Комитет белгилаб қўйган тартибга ва вакиллар нормаларига қатъий мувофиқ равишда ўтказилди: партиянинг ҳар уч минг аъзосидан бир делегат сайланди.

Мандат комиссияси барча делегатларнинг ваколатларини текшириб чиқди ва уларни ҳақиқий, деб топди.

Съездга Россия Федерацияси ўлкалари ва областларининг партия ташкилотларидан 3.035 делегат сайланди. Республикалар партия ташкилотлари делегацияларининг составида: Украинадан 894 киши, Қозоғистондан 218 киши, Белоруссиядан 172 киши, Ўзбекистондан 159 киши, Грузиядан 107 киши, Озарбайжондан 96 киши, Латвиядан 51 киши, Литвадан 49 киши, Арманистондан 47 киши, Молдавиядан 44 киши, Қирғизистондан 37 киши, Тожикистондан 32 киши, Эстониядан 30 киши ва Туркманистондан 27 киши бор.

Съездга делегатларнинг энг катта отрядларини юборган партия ташкилотлари қуйидагилар: Ватанимиз пойтахти Москва — 328 киши, Ленинград области — 179 киши, Москва области — 162 киши, Донецк области — 96 киши, Ростов области — 93 киши, Краснодар ўлкаси — 91 киши, Горький области — 78 киши, Свердловск области — 75 киши, Днепропетровск области —73 киши.

Съезд ишида янги ташкил этилган областлар Қозоғистондаги Жезқазғон ва Манғишлоқ, Ўзбекистондаги Жиззах, Тожикистондаги Кўлоб, Туркманистондаги Ашхобод ва Красноводск областлари партия ташкилотларининг делегатлари қатнашмоқда.

Ўртоқлар! Бизнинг партиямиз — ишчилар синфининг, бутун совет халқининг партиясидир, унинг синалган жанговар авангардидир. Бу ҳол съезд делегатлари составида ҳам ўз ифодасини топди. Съезд делегатлари орасида ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг, халқ зиёлиларининг, мамлакат аҳолиси орасидаги барча социал группаларнинг вакиллари бор. Делегатларнинг кўпчилиги жисмоний ва ақлий меҳнат ходимлари бўлиб, улар бевосита моддий ишлаб чиқариш соҳасида ишлаётган кишилардир.

Съездимиз делегатларининг катта қисми — 34,1 проценти ёки 1703 киши социалистик индустриянинг турли тармоқларида ишлаб турган ходимлардан иборат. Шуларнинг қарийб 77 проценти қаҳрамон ишчилар синфининг, жамиятимиз етакчи синфининг вакилларидир. Делегатлардан 1310 киши кўпгина меҳнат коллективларидан, йирик индустриал марказлардан, бевосита станоклар ва домна печлари олдида ишлаб турган кишилардан, кўмир шахталаридан ва қурилиш майдонларидан съездга делегат бўлиб келган кишилардир.

Делегатлар орасида ўз қўли билан Байкал-Амур магистралини қураётган, Кама автомобиль заводини ва Саян-Шушенск ГЭСини бунёд қилаётган, Ғарбий Сибирнинг нефть-газ қазиб чиқарадиган комплексини ҳамда мамлакат халқ хўжалигининг бошқа кўпгина жуда катта объектларини қураётган кишилар бор.

Маълумотлар ишчи делегатларнинг тўққизинчи беш йилликда фидокорона меҳнат қилганликларини, тўққизинчи беш йиллик курашчиларининг биринчи сафларида борганликларини ва ҳаммаси беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажарганликларини кўрсатиб турибди. 650 га яқин киши беш йилликни уч ёки тўрт йилда битказди, 75 киши ўзларининг иккита шахсий беш йиллик планларини бажарди. Буларнинг кўплари мураббийлик қилиб, ўзларининг бой тажрибаларини, билимлари ва маҳоратларини ёшларга ўргатмоқдалар.

Стахановчилик ҳаракатини бошлаб берган Петр Федорович Кривонос, Иван Иванович Гудов, Константин Григорьевич Петров ва бошқа стахановчи ветеранлар съездга сайландилар.

Делегатлар орасида қишлоқ хўжалик ходимлари 887 киши. Шуларнинг 70 процентдан кўпи оддий колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари, звено бошлиқлари, фермаларнинг мудирлари, бригадирлар. Ҳар тўрт делегатнинг бири қишлоқдаги ишлаб чиқаришда ишлаб турган механизатордир. Қишлоқ коммунистлари партия аграр сиёсатини амалга ошириш учун олиб борилаётган курашнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Бу сиёсат ўзининг ҳаётий кучини ва самарадорлигини исботлади. — Делегатлар орасида Россия Федерациясининг ери қора тупроқ бўлмаган зонасидан келган коммунистлар кўп. Бу азаматлар зиммасига мамлакатимизнинг мана шу кенг районини ўзгартиришдан иборат масъулиятли вазифа юклатилган.

Леонид Ильич Брежнев ўзининг докладида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари тўғрисида илиқ ва самимий гаплар айтди ва уларнинг ижодий меҳнатига юксак баҳо берди. У социалистик мусобақа ташаббусчилари бўлиб мамлакатда танилган кўпгина кишиларни айтиб ўтди. Уларнинг ҳаммаси XXV съезд делегатлари эканликларини маълум қиламиз.

КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботида кўрсатиб ўтилганидек жамиятимизнинг негизи — ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг бузилмас иттифоқидир. Совет зиёлилари моддий ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, фан-техникани тараққий эттириш вазифаларини ҳал қилишга, халқ маданиятини юксалтиришга тобора кўпроқ салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Съездда зиёлиларимиздан вакил бўлиб келган делегатлар орасида адабиёт ва санъат арбоблари, илмий муассасалар, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш ходимлари 272 киши.

Делегатлар орасида СССР Фанлар академиясининг, тармоқ академияларининг ва иттифоқдош республикалар Фанлар академияларининг академиклари ва мухбир аъзоларидан 103 киши, фан докторлари ва кандидатларидан 442 киши бор.

Мамлакатимиз ватан ва жаҳон фани манфаатларини кўзлаб, бутун инсониятнинг тараққиёти йўлида космосни ўзлаштириш ишларини муваффақиятли давом эттирмоқда. Совет космонавтларидан ўн бир киши ўз шижоатлари учун икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлдилар. Буларнинг ҳаммаси съездга делегат қилиб сайланди.

Ўртоқлар! Леонид Ильич Брежнев докладида кўрсатиб ўтилганидек Совет жамиятининг тез ривожланиб бораётганлиги, коммунистик қурилишнинг ўсиб бораётган миқёслари, халқаро майдондаги фаолиятимиз экономика ва маданиятни ривожлантиришга, одамларни тарбиялашга, омма орасида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни яхшилашга қилинаётган партиявий раҳбарлик даражасини оширишни қатъий талаб қилмоқда. Бу вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши кўп жиҳатдан партия, совет ва хўжалик кадрларига боғлиқ.

Коммунистлар партия ходимларидан 1114 кишини, шу жумладан область, ўлка партия комитетларининг, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг секретарларидан 329 кишини, округ, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарларидан 635 кишини съездга ўзларининг вакиллари қилиб юбордилар. Бу эса партия раҳбарларининг анчагина қийин меҳнатига юксак ва муносиб баҳо берилганлигини кўрсатиб турибди.

Меҳнаткашларни тарбиялаш, уларни хўжалик ва сиёсий вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш йўлида катта иш олиб бораётган қуйи партия ташкилотларига бошчилик қилаётган бошланғич партия ташкилотларининг ва партия группаларининг секретарларидан 502 киши съездда делегат бўлиб қатнашмоқда. Бўлиб ўтган ҳисобот сайлов йиғилишлари чоғида партия органлари сафига янги кучлар қўшилди. Юз мингдан кўпроқ киши биринчи марта бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари қилиб сайланди. Мингга яқин ходим район ва шаҳар партия комитетларининг секретарлари қилиб кўтарилди. Барча босқичдаги партия раҳбар органларига тўрт миллиондан кўпроқ киши яъни ҳар тўрт коммунистдан бири сайланди.

Съездда совет, касаба союз, комсомол ходимларидан сайланган 693 делегат бор. Делегатлар орасида СССР Олий Советининг, Иттифоқдош ва Автоном республикалар Олий Советларининг депутатлари 1608 киши. Бу эса социалистик тузумимизнинг демократик йўлини ўзида мужассамлаштирган советлар ва меҳнаткашлар оммавий ташкилотларининг ҳаётимизда тутган ролини ҳамда уларнинг фаолиятида коммунистлар қандай роль ўйнаётганликларини яққол кўрсатиб турибди.

Съезд ишида хўжалик раҳбарлари бўлган 659 делегат қатнашмоқда. Булар орасида ишлаб чиқариш бирлашмаларининг, комбинатлар, корхоналар ва қурилишларнинг раҳбарлари 346 киши, совхозларнинг директорлари 86 киши, колхозларнинг раислари 142 киши. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида сифатни яхшилаш учун олиб борилаётган ялпи курашда хўжалик кадрлари зиммасига катта масъулият юклатилган.

Ўртоқлар! Сиёсий, хўжалик ва маданий турмушнинг қайси соҳасини олиб қарамайлик, буларнинг ҳаммасида совет хотин-қизлари актив ишлаётганликларини кўрамиз. Леонид Ильич Брежнев докладида айтиб ўтганидек ватанимиз ўзининг муваффақиятлари ва ғалабаларига кўп жиҳатдан уларнинг фидокорлиги ва таланти туфайли эришди.

Хотин-қизлар партиямиздаги барча коммунистларнинг қарийб тўртдан бир қисмини ташкил этади. Съездимизда ҳам улардан муносиб вакиллар бор. Хотин-қизлардан 1255 киши ёки ҳамма делегатларнинг 25.1 проценти, съездимизга делегат қилиб сайланди. Бу ерда биз саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг энг яхши меҳнатчиларини, адабиёт ва санъат арбобларини, педагоглар ва врачларни, олимларни, партия ва совет ходимларини, таниқли жамоат арбоблари бўлган аёлларни кўриб турибмиз.

Делегатлар орасида —Совет Армияси, Ҳарбий-денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинларнинг ҳарбий хизматчилари 314 киши. Булар орасида—маршаллар, генераллар, адмираллар ва офицерлар, прапоршчиклар ва мичманлар бор. Уларнинг кўплари граждан уруши ва Улуғ Ватан уруши йилларида ватан учун қаҳрамонона жанг қилган кишилардир. Ҳозирги кунда, тинчлик кунларида армия коммунистлари жанговар ва сиёсий тайёргарлик намуналарини кўрсатмоқдалар, халққа садоқат билан хизмат қилаётган, совет кишиларининг тинч меҳнатини, социализм ғалабаларини сергаклик билан қўриқлаб турган Қуролли кучларнинг мустаҳкам ва асосий қисмидирлар.

Ўртоқлар! Делегатларнинг 90 процентга яқини олий, тўлиқсиз олий ва ўрта маълумотга эгадирлар.

Делегатлар состави Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлиги ва қардошлигини ўзида мужассамлаштирган КПССнинг чуқур интернационал характерини акс эттириб турибди. Съездда мамлакатимиздаги 60 миллат ва элатнинг вакиллари қатнашмоқда.

Делегатлар состави тўғрисидаги маълумотлар ленинчи партиямиз бўғинларининг давомийлигини ва бирлигини яққол кўрсатиб турибди. Партиямиз кучининг ва битмас-туганмас ижодий ғайратининг манбаи мана шундадир. Делегатлар орасида 35 ёшгача бўлган кишилар 12,5 процентни, 35 дан 50 ёшгача бўлган кишилар 58 процентни, 51 дан 60 ёшгача бўлган кишилар 19.7 процентни, 60 ёшдан юқори бўлган кишилар 9,8 процентини ташкил этади.

Партиявий стаж жиҳатидан делегатлар қуйидагича тақсимланади: Революцияга қадар партия стажи бўлган делегатлар 7 киши, 1917 йилнинг ноябридан 1941 йилгача бўлган даврда партияга кирганлар 381 киши, Улуғ Ватан уруши йилларида партияга кирганлар 713 киши ва урушдан кейинги даврда партияга кирганлар 3897 киши, шу жумладан кейинги ўн йил ичида партияга кирганлар 1132 киши.

Делегатларнинг меҳнатдаги шижоатлари ва ҳарбий шавкати партия ва давлат томонидан муносиб тақдирланган. Делегатларнинг салкам 98 проценти орденлар ва медаллар билан мукофотланган кишилардир, 67 делегат Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвонига, 797 делегат Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган.

Делегатлардан 244 киши Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти лауреатларидир. Шу нарса диққатга сазоворки, меҳнатдаги зўр муваффақиятлари учун Давлат мукофотлари билан тақдирланган ишчи ва колхозчилардан 31 киши съезд делегатларидир.

Ўртоқлар! КПСС XXV съезди коммунистларнинг, барча совет кишиларининг иродасини ва истак орзуларини ифодаловчи қарорлар қабул қилади. Бу қарорлар партияни ва халқнинг совет жамиятини иқтисодий ва социал-сиёсий ривожланишининг, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш учун курашнинг конкрет программаси билан қуроллантиради. Бу программани амалга ошириш коммунизм сари ишонч билан олға бораётган социалистик ватанимизнинг янада гуллаб-яшнашини таъминлайди!

(Ўртоқ И. В. Капитонов доклади бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди).

ХАЛҚАРО ТУРИЗМ РИВОЖЛАНИШДА

Халқаро туризм актив дам олиш, турли мамлакатлар меҳнаткашлари ўртасидаги дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш ва ўзаро тажриба алмашишнинг энг самарали формасидир. Хўш, чет эл туризмини ривожлантиришда областимизда қандай тадбирлар амалга оширилаяпти!

Мухбиримизнинг бу саволига Тошкент область касаба союзлари Совети раиси А. В. Браилов қуйидагича жавоб берди.

БИЗНИНГ СУҲБАТ

Яқинда биз Болгария, Польша, Чехословакия ва Венгрияга туристларнинг тўрт группасини кузатиб қолдик. Болгарияга жўнаб кетган туристлар орасида пахтакор ва соҳибкорлар кўпчиликни ташкил қилади. Улар орасида Оржоникидзе районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози аъзоси Мели Акбаров, Оққўрғон районидаги «Ленинизм» колхози аъзоси Илаш Пармеев, бўкалик пахтакор Саид Иброҳимов ва бошқалар бор. Туристлар Болгария бўйлаб сафар давомида қардош республика деҳқонлари ҳаёти ва меҳнати билан танишадилар.

Польша, Чехословакия ва Венгрияга эса областимиз саноатчиларидан тузилган группалар жўнаб кетди. Умуман бу йил биз чет эл сафарига икки минг кишини кузатиш ниятидамиз. Ўтган йили областимиз бўйича 1810 киши жаҳоннинг ўнлаб мамлакатларида бўлиб, ўз меҳнат отпускаларини соз ўтказган, дўстлар ҳаёти билан яқиндан танишиб қайтган эди.

Чет эл туризми йил сайин ривожланиб бораяпти. Тўққизинчи беш йилликда чет элларга сафар қилганлар сони қарийб икки марта кўпайди. Эндиликда илғор колхозчилар, ишчилардан махсус группалар тузиш одат тусига кириб боряпти. 1971 йилда туристларнинг 38 процентини саноат ва қишлоқ хўжалиги ходимлари ташкил этган бўлса, ўтган йили группаларга кирган илғор колхозчилар ва ишчилар сони 55 процентга кўпайди. 1975 йилда бошқа касб вакиллари билан бирга 548 инженер-техник ходим, 274 ўқитувчи ҳам туристик саёҳатларда бўлди. Партия ташкилотлари ғамхўрлиги билан туристлар ўртасида коммунистлар салмоғи йил сайин кўпайиб бормоқда.

Кўпгина ташкилотлар илғор ишчи ва хизматчиларни рағбатлантириб, чет элларга сафар йўлланмалари бермоқдалар. Ўтган йили 11-«Висотстрой» тресты 17-бошқармасининг бригада бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган бинокор, СССР Давлат мукофоти лауреати Аъламхон Узоқов, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Алексей Николаевич Цой, 6-автопарк шофери, Ўзбекистон Коммунистик партияси XVIII съезди делегати Олимжон Назиров, 2-троллейбус депоси ҳайдовчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Валентина Ивановна Кузнецова каби илғорлар чет эл сафарларида бўлишганда ўлкамиз меҳнаткашлари қўлга киритаётган муваффақиятлар ҳақида қардош мамлакатлар халқларига сўзлаб бердилар.

Умуман ўтган йили тармоқлар бўйича комплектланган 37 группа чет эл сафарларида бўлди. Улардан олтитаси қишлоқ хўжалиги, учтаси фан ва маданият ходимларидан ташкил қилинган эди. Туристларни тармоқлар бўйича группаларга жамлаб жўнатиш яхши самара беряпти. Ўтган йили коммунал хўжалиги ва маиший хизмат корхоналари ходимларининг бир группаси Чехословакия ва Германия Демократик Республикасига борди. Сафар давомида улар керамика ишлаб чиқариш, мебелларни ремонт қилиш, ўйинчоқлар тайёрлашда дўстларимиз тўплаган тажрибалар билан танишдилар. Озиқ-овқат саноати ходимларидан тузилган руппа эса Болгариянинг Хасково округида меҳмон бўлди. Туристик саёҳат даврида улар округ гўшт комбинати ва теплица хўжаликларида социалистик мусобақанинг ташкил этилиши билан танишдилар. Учрашув пайтида Тошкент ва Хасково гўшт комбинатлари ўртасида социалистик мусобақа ташкил этишга қарор қилдилар.

Эндиликда алоҳида-алоҳида шаҳарлар бўйича туристлардан группалар тузиш ҳам амалда синаб кўриляпти. Ўтган йили Ангрен ва Чирчиқ шаҳарлари касаба союзлари Совети томонидан тузилган группалар жаҳоннинг 27 мамлакатида бўлдилар. Улар Ўрта Ер денгизи, Европа мамлакатлари билан танишдилар, Дунай бўйлаб саёҳат қилдилар. Болгария, Чехословакия, Польша, Руминиянинг халқаро курортларида ҳордиқ чиқардилар. Туристларимиз биринчи марта Кубада бўлдилар.

Сафарлар давомида тўққизинчи беш йилликда Ўзбекистон, шу жумладан Тошкент области меҳнаткашлари эришган муваффақиятлар кенг пропаганда қилинди. Ўнинчи беш йилликда меҳнаткашларимиз олдида турган вазифалар ҳақида ҳикоя қилинди. Қизиқарли суҳбатлардан сўнг туристларимиз ўша мамлакатларнинг диққатга сазовор жойларини зўр қизиқиш билан кўздан кечирдилар. Чехословакияда бўлган туристлар Прага марказларидаги гўзал обидаларни ҳали ҳам эслаб юришибди. ГДР бўйлаб қилинган сафар ҳам кўпчиликнинг ёдида.

Сафардан зўр таассурот билан қайтган туристларимиз кўрган-билганларини ўз коллективларида сўзлаб бермоқдалар. Тошкент Давлат университети доценти А. Хожиаҳмедов Ўрта Ер денгизи бўйлаб сафардан қайтгач, ўқитувчилар ва студентларга ўз таассуротларини сўзлаб берди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих институти илмий ходими Р. Мадраҳимова, «Ўзбекхиммаш» заводи станокчиси А. Спиридонов, резина-техника буюмлари заводи токари В. Иванов, Олмалиқ химия заводи лаборанти М. Азизова каби туристлар суҳбатини ҳам кўпчилик зўр қизиқиш билан тинглади.

Чет эл туризмини кенгроқ пропаганда қилиш мақсадида корхона ва ташкилотларда махсус бурчаклар уюштирилмоқда. Ўзбекистон қаттиқ қотишмали ва ўтга чидамли металлар комбинати, Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози, Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмасида ташкил қилинган туризм бурчаклари турли мамлакатлар ҳақида сизга бой материаллар бера олади.

Биз ўз навбатида чет эллардан келаётган туристларнинг яхши дам олишлари ва ўлкамиз муваффақиятлари билан кенгроқ танишишлари учун ҳам бор имкониятларни яратиб бераяпмиз. Ўтган йили Чехословакия касаба союзлари ташкил қилган «Дўстлик поезди» қатнашчилари, Куба металлурглари, Австралия туристлари область шаҳар ва қишлоқларида бўлдилар. Сафар давомида улар турдош корхоналар билан мусобақа шартларини келишиб олдилар, ўзаро тажрибалар алмашдилар.

Халқаро туризм халқлар ўртасида дўстликни янада мустаҳкамлашнинг синалган омилидир. Шундай экан биз сафарлар маршрутини янада кенгайтиришимиз, чет эллардаги дўстларимиз ҳаёти билан яқиндан танишиш истагини билдирганлар учун бор имкониятларни яратиб беришимиз керак.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

КПСС XXV съезди шарафига бошланиб кетган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган кўпгина колхоз ва совхоз чорвадорлари гўшт, сут маҳсулотини кўпайтириш, планларни эрта муддатларда бажариш учун зарур тадбирларни кўрмоқдалар.

Ҳозирданоқ бир қатор хўжалик чорвадорлари йиллик, ярим йиллик ва квартал гўшт тайёрлаш планларини бажарганлари тўғрисида кетма-кет рапорт бермоқдалар. Янгийўл районидаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Исматов раислик қилаётган «Коммунизм», Оққўрғон районидаги А. Кузанбоев раислик қилаётган «Ленинизм», Бўка районидаги Ю. Тўлаганов раислик қилаётган «Октябрь 40 йиллиги», Ўрта Чирчиқ районидаги Ш. Холтурсунов директорлик қилаётган Калинин номли совхоз чорвадорлари йиллик гўшт тайёрлаш планларини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Бекобод районидаги 3-«Далварзин» совхози, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли, Калинин районидаги «Москва», Қуйи Чирчиқ районидаги Волков номли совхоз, «Победа» колхози ва бошқалар ярим йиллик гўшт тайёрлаш планларини бажариб, пешқадамлар қаторида бормоқдалар.

Бекобод районидаги 2-«Далварзин» совхози механизаторлари ўз агрегатларини кўкламга тўла шай қилиб қўйдилар. Суратда: (чапдан) илғор механизатор А. Эсонов, район қишлоқ хўжалиги бош инженери А. Умеров, совхоз бош инженери ўринбосари П. Михайлов ва «Узсельхозтехника» район бирлашмаси бошлиғи Қ. Жалолов ўртоқлар техника ремонти сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Т. Маҳкамов фотоси.

БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИНИ ЯНГИ УСУЛГА ЎТКАЗАЙЛИК

Пискент районидаги Тельман номли колхозда республикада биринчи бўлиб ҳисоб юритишнинг журнал-ордер формаси жорий қилинди. Бу тадбир колхозда ҳисобот тайёрлаш муддатларини қисқартириш мумкинлигини кўрсатди. Шунинг учун хўжаликда ҳисобот ишлари намунали йўлга қўйилган. Буни ҳисобга олган район ташкилотлари барча хўжаликларга ҳисобот ишларини журнал-ордер формасида юритишни тавсия этди. Пискент районининг колхоз-совхозларида ҳисобот ишлари журнал-ордер формаси асосида олиб борилмоқда.

Қўшни районлардаги колхоз-совхозларнинг бухгалтерлари ҳам Тельман номли колхозга келиб туришибди. Бош бухгалтер Қўлдош Йўлдошев ўз иш тажрибасини уларга бажонудил айтиб бермоқда. Қуйида биз Қ. Йўлдошевнинг бухгалтериянинг журнал-ордер формаси ҳақидаги мақоласини эълон қилаётирмиз.

Қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш соҳасида жуда кўп ишлар амалга оширилмоқда. Ердан, техникадан, минерал ва маҳаллий ўғитдан унумли фойдаланиш даражаси юксалиб бормоқда. Пахта ва бошқа экинлардан олинадиган ҳосил миқдори йилдан-йилга кўтарилаётир, 40—50 центнерчилар ҳаракати кучайиб кетди. Пахтакорлар олимлар билан ҳамкорликда иш олиб бориб, янги пахта навлари етиштириб, юқори марраларни эгалламоқдалар. Агротехниканинг янги-янги усуллари дадиллик билан жорий этилмоқда. Ҳосил кўчатдан чиқишини ҳисобга олган деҳқонлар янги схемаларда чигит экишни қўлланмоқдалар. Сарф-ҳаражатларни камайтириш мақсадида уяларга аниқ миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалардан, химия фани маҳсули гербицидлардан, биологик усуллардан оқилона фойдаланилмоқда.

Шундай қилиб, деҳқончилик маданияти юқори кўтарилаётир. Бироқ, хўжаликнинг иқтисодий фаолиятини ҳисоб-китоб қилиб турадиган бухгалтерия ишлари кўп вақт талабга жавоб бермайдиган эски усулда олиб борилмоқда. Эндиликда бу ишлар ана шу янги шароитга мувофиқ оператив равишда олиб борилиши керак.

Хўш, бухгалтерия ишларини қандай қилиб тезкорлик билан юритиш мумкин? Маълумки, ҳозиргача ҳисоб-китоб ишлари «материал-журнал» формасида олиб борилади. Бу усулда хўжалик молиявий фаолиятининг якуни кам деганда бир ой кейин маълум бўлади. Унгача хўжалик иқтисодий жиҳатдан қайси томонга кетаётганини хўжалик раҳбарлари аниқ тасаввур қилолмайдилар. Ҳисоб юритишнинг бу формаси ҳозирги пайтда бугунги кун талабларига тўла равишда жавоб бермайди. Ахир, ҳужжатларни ҳисобга олиш, уларни китобларга кўчириш, ёзувларни якунлаш ва уларни асосий журналлардаги ёзувлар билан солиштириб чиқиш озмунча иш эмас, бу ҳисоб юритувчи ходимларнинг жуда кўп вақтини олади.

Биз шу масалани ҳал қилишни ўрганишга киришдик. Бухгалтерия ишларидаги янгиликларни қидирдик. Охири, колхозимизнинг бош экономисти Тожимуродов билан 1971 йилда Краснодар ўлкасига бордик. Ўлка қишлоқ хўжалик бошқармасидаги ўртоқлар билан танишдик. Уларнинг самимий ёрдамлари билан бир неча совхозда бўлдик. Бухгалтерия ишларини яқиндан ўргандик. Бухгалтерия ходимлари ўзлари юритаётган бухгалтериядаги янгиликларни эринмасдан гапириб беришди. Шундан кейин биз ҳам 1972 йилдан бухгалтерия ишларини янги усулда юритишга ўтдик.

Хўш, бухгалтериядаги янги усул қандай, унинг афзалликлари нимадан иборат?

Бухгалтериядаги янги усул журнал-ордер формаси деб аталади. Ордер журнали бўйича ҳисоб юритиш формасида рўйхатга олиш, журнал-ордерларда, ёрдамчи ведомостларда ва «асосий китоб»да белгилаб борилади.

Ҳисоб юритишнинг бу прогрессив формаларини қўллаш ҳисоб юритиш жараёнида ва рўйхатга олишда ҳаражатни анча камайтиради, аналитик ва синтетик ҳисобларни кўп объектлар бўйича ягона рўйхатдан ўтказиш имконини беради.

Маълумки, ҳозир ҳисоб-китоб ишларини механизациялаш, автоматлаштириш тўғрисида ҳам фикр юритилмоқда. Шу жиҳатдан ҳам журнал-ордер формаси катта аҳамиятга эга. Бухгалтерия ишларини механизациялаш эҳтиёжи туғилса журнал-ордер формаси мувофиқ келади.

Журнал-ордер формаси ҳисоб юритиш хабарларини типовой қўлланишга асосланган. У ҳужжатларни рўйҳатга олишни енгиллаштиради. Тасодифий ҳатолар ўтишига йўл қўйилмайди. Хуллас, ҳисоб-китобда журнал ордер формаси ҳар жиҳатдан бухгалтерия ходимларининг ишларини анча енгиллаштиради, оператив хулосалар чиқаришга имкон беради. Шунинг учун ҳам ҳисоб-китобдаги журнал-ордер формаси районимизнинг барча хўжаликларидаги бухгалтерия ходимларини қизиқтираётир. 1975 йили ҳамма хўжаликларда бухгалтерия ишлари журнал-ордер формасига кўчирилди.

Колхозимизда ҳисоб-китоб ишлари журнал-ордер формасига кўчирилгач, қандай натижалар берди, деган савол туғилади. 1971 йилда йиллик ҳисобот 22 январда тамомланган бўлса, 1975 йилда 5 январда тамомланди.

Яқинда колхозимизда йиллик ҳисобот мажлиси бўлиб ўтди. 1975 йилга ва тўққизинчи беш йилликка якун ясалди. Колхоз 1974 йилга нисбатан 1975 йилда 419 минг сўм кўп даромад олди. Пахта юқори сортларга сотилгани учун 111 минг сўмдан зиёд қўшимча даромад қилди. Пахтанинг таннархи планга нисбатан 1 сўм 14 тийин камайди. Ҳар сигирдан сут соғиб олиш 1974 йилга нисбатан 147 литр ошди. Давлатга олдинги йилга нисбатан 73 центнер кўп гўшт сотилди. Ўтган беш йилликда барча соҳалар бўйича белгиланган планлар ошириб бажарилди. 1970 йилда колхозда 117914 иш куни сарфланган эди. 1975 йилда салкам 93 минг иш куни сарфланди, холос.

Ҳисоб-китоб ишларида журнал-ордер формасига ўтилгандан бери беҳуда сарф-ҳаражатларга чек қўйилмоқда. Одамларни тежамкорлик билан иш юритишга ўргатмоқда. Бухгалтерия ходимларига ҳисобот тайёрлашни қисқа муддатда бажариш имконини туғдирди. Ҳисоб ва такрор ведомостлар тузишга ҳожат қолмади. Шу билан бирга бухгалтерия ходимларига колхоз мулкини ўз вақтида назорат қилиб туришга тўла шароит яратиб берди. Чунки, далачилик бригадаларига, ферма ва ҳамма ишлаб чиқариш участкаларига, трактор паркларига сарфлаш учун лимит ажратиб қўйилди. Ҳар бир бригада, ҳар бир ишлаб чиқариш участкаси белгиланган лимитдан ошиқ ҳаражат қилмаслиги керак. Бу хўжаликни тебратишда мумкин қадар ҳаражатларни камайтиришда қўл келмоқда.

Бухгалтерия ҳисобининг янги формаси юритилганда ҳар қайси бригада, ферма ва бошқа соҳаларга ҳар ойда ведомость тузилади. Бу ведомостда колхозчиларнинг топган иш ҳақи, ой давомида олган аванси, жорий ойда қўлга олган ҳақ ва охирида чиққан якун аниқ кўриниб туради. Колхозчилар ҳар ойда ҳақларини олганда йил бошидан бери қанча ҳақдор ёки қарздор эканлигини билиб туради. Шундай қилиб, илгариги сингари ведомостлар тузиб, дафтарларга, шахсларга разноска қилиб, оборот ведомостлар тузиш, қолдиқлар чиқариш ўрнига фақат тўлов ведомости тузилади, холос. Шунинг учун йил охирида ўзаро ҳисобни текширишга сира эҳтиёж қолмайди.

Бугалтерия ҳисоб китоби хўжаликнинг ойнаси. У ҳамиша равшан бўлиб туриши зарур. Журнал-ордер формаси ҳисоб юритишни яна ҳам равшанлаштиради. Шунинг учун бу формага ўтиш учун қизиқиш катта.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ,
Пискент районидаги Тельман номли колхозининг бош бухгалтери.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ТИНЧЛИК ВА КИШИЛАР БАХТ-САОДАТИ УЧУН КУРАШ КОМПАСИ

Шу кунларда бутун дунёнинг диққат-эътибори Москвада. Бу ерда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съезди ўз ишини давом этдирмоқда. Беш қитъадаги давлат арбоблари, сиёсий партиялар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг съездда қилган докладида баён этилган қоидаларни бобма-боб чуқур таҳлил этмоқдалар.

Матбуот съезд делегатлари ва қардош партияларнинг съездда ҳозир бўлган раҳбарлари КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаётганлигини таъкидлайди.

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг органи «НОЙЕС ДОЙЧЛАНД» газетаси қуйидагиларни ёзади: Ҳозирги кунда Кремлда олиб борилаётган иш ижодий ташаббус ва қардошларча бирдамлик руҳи билан суғорилган. Делегатлар ўз нутқларида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев қилган докладни тўла-тўкис маъқуллаётганликларини изҳор қилмоқдалар. Бу докладда ҳозирги жаҳондаги аҳвол марксча-ленинча чуқур таҳлил этилди, якунлар тўпланди ва Совет Иттифоқининг коммунизм йўлидан жадал олға ҳаракат қилиб боришидан иборат бош йўл кўрсатиб берилди. Съезднинг иккинчи кундаги иши КПССнинг социалистик мамлакатлардаги қардош партиялар билан мустаҳкам бирлигини яққол намойиш қилди, деб уқтириб ўтади «Нойес Дойчланд» газетаси.

Варшавада чиқадиган «ГЛОС ПРАЦИ» газетаси «Келгусининг камолоти» сарлавҳали редакцион мақоласи шарҳларида бундай деб ёзади: КПССнинг XXV съезди — синалган дўстларимиз раҳбар кучларининг съездидир. Бизни дўстлик ва ҳамкорликнинг мустаҳкам воситаларигина эмас, иттифоқ ҳам бирлаштириб турибди. Бу иттифоқ ҳамдўстликдаги барча мамлакатларда тинч шароитда социализм ва коммунизм қуришни таъминлайди. XXV съезд — халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг етакчи кучи бўлган ва ярим асрдан кўпроқ вақт мобайнида социализм ва коммунизм қурилиши тажрибасини тўплаган партия съездидир.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «РУДЕ ПРАВО» газетаси бугунги сонида қуйидагиларни ёзади: КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети номидан партия XXV съездига қилган доклади бутун дунёда социализм ва тараққиёт кучлари янгидан-янги ғалабаларга эришганлигини яққол исбот қилади. Бу докладда, деб таъкидлайди газета, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг энг тажрибали авангарди — КПССнинг ички ва ташқи сиёсати эришган муваффақиятлар яққол акс эттирилди. Совет халқи КПСС раҳбарлигида ўтган беш йилликда иқтисодий ва социал тараққиёт соҳасида СССРнинг бутун тарихида мисли кўрилмаган катта натижаларга эришди.

Англияда чиқадиган «ГАРДИАН» газетаси қуйидагиларни ёзади: Л. И. Брежнев кўп масалаларни ўз ичига олган докладида давлат нуқтаи-назаридан ёндошганлиги Ғарбдаги кузатувчиларда кучли таассурот қолдирди. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг доклади, деб уқтириб ўтади газета, Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган сиёсат изчил сиёсат эканлигини исбот қилади.

Парижда чиқадиган «ЮМАНИТЕ» газетаси қуйидагиларни таъкидлаб ўтади: КПСС съездида ҳукм сураётган якдиллик вазияти биринчи мажлислардаёқ жуда яққол намоён бўлди. Делегатлар мамлакатнинг ўтган беш йилликда эришган муваффақиятларидан мамнун эканликларини билдирмоқдалар. Леонид Ильич Брежнев КПСС сиёсатини амалга оширишга шахсан катта ҳисса қўшганлигини қайд қилмоқдалар.

Римда чиқадиган «УНИТА» газетаси съездда қизиб кетган музокаралар тўғрисида батафсил хабар бериб, муҳокама этилаётган масалаларга реалистик ва ишчанлик билан ёндошилаётганлигини таъкидлайди.

Япониянинг «МАЙНИТИ» газетаси ёзади: «Совет Иттифоқининг таъсири ер куррасининг деярли ҳамма қисмига ёйилган ҳозирги кунда биз КПСС Марказий Комитети Бош секретари докладининг мазмунига муҳим эътибор қилмай қолаолмаймиз. Бу доклад мамлакатнинг ички сиёсат соҳасида ҳам, ташқи сиёсат соҳасида ҳам кейинги беш йилга мўлжалланган асосий йўлини белгилаб беради».

Таннариведа (Мадагаскар)-да чиқадиган «ИМУНГУ ВАУВАУ» газетаси бундай деб ёзади: «Совет Иттифоқи империалистик эксплуатациядан узил-кесил халос бўлиш ва ўз миллий бойликларини тасарруф қилиш ҳуқуқининг тан олиниши учун курашаётган ривожланаётган мамлакатларнинг ҳаққоний интилишларини тўла-тўкис қувватлайди, деган гаплар Москвада ўтказилаётган муътабар съезд минберида яна бир марта аниқ қилиб айтилди».

(ТАСС, 26 февраль).

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ВАРШАВА

«Варшава» сифатли пўлатлар заводининг цехларида «Яшасин улуғ Ленин партияси — КПСС». «Яшасин Польша — Совет дўстлиги» деб ёзилган транспарантлар товланиб турибди. Польшадаги энг йирик корхоналардан бири бўлган шу завод ишчилари КПСС XXV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. «Варшава» корхонасининг меҳнаткашлари кўп вақтлардан бери Москвадаги «Серп и молот» заводининг коллективи билан дўстона алоқалар боғлаган. Москваликлар декабрь ойида Польша Бирлашган ишчи партияси VII съезди шарафига зарбдор меҳнат вахтасида турган эдилар. Эндиликда варшаваликлар КПСС съезди шарафига социализм ва коммунизм қурилиши муштарак ишига ўз ҳиссаларини қўшишга қатъий аҳд қилдилар.

СОФИЯ

Старозагорск химия комбинатининг «Первая комсомольская» иссиқлик электростанциясининг, «Марица-Восток-3» иссиқлик электростанциясининг ва бошқа кўпгина корхоналарнинг коллективлари КПСС XXV съезди ўтаётган кунларни «ишлаб чиқаришда энг юксак кўрсаткичлар куни» деб эълон қилдилар. Мадандаги «Голубсо» кон-саралаш комбинатининг ишчилари ўз муваффақиятларини совет коммунистларининг съездига бағишламоқдалар.

ГАВАНА

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Хорхе Энрике Мендоса КПСС XXV съездининг очилиши шарафига Кубанинг Марнела шаҳридаги Максимо Гомес номли иссиқлик электростанциясида бўлиб ўтган оммавий митингда сўзга чиқиб «Ленин партиясининг навбатдаги съезди жуда катта халқаро аҳамиятга эгадир», деди. Митинг иштирокчилари нотиқнинг Совет Иттифоқи пролетар интернационализми принципларини оғишмай амалга оширмоқда. Вьетнамга, Ангола Халқ республикасига, Кубага қардошларча беғараз ёрдам бериб турибди деган сўзларини қизғин кутиб олдилар.

УЛАН-БАТОР

«Эрдэнэт» мис-молибден кон-саралаш комбинатини қураётган совет ва монгол бинокорларининг кўп минг кишилик коллективи КПСС XXV съезди шарафига ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятарини муддатидан илгари бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. 500 та автомобиль сиғадиган катта автобаза, иккита клуб ва бошқа бир қанча объектлар ишга туширилди.

Эрдэнэтийн-Обо «мис» тоғида бўлажак саноат комплексининг асосий корхонаси — саралаш фабрикаси бош корпусининг пойдеворига биринчи бетон ётқизиш муносабати билан тантанали митинг бўлиб ўтди.

(ТАСС, 27 февраль).

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ, 26 февраль. (ТАСС). Ливан ҳукумати яқинда бўлиб ўтган қуролли тўқнашувлар натижасида мамлакатга етказилган иқтисодий зарарни бартараф этиш ҳамда барқарор аҳволни тиклаш йўлидаги куч-ғайратини давом эттирмоқда. Бош министр Р. Караме кабинетнинг навбатдаги мажлисидан кейин кеча сўзга чиқиб, барча асосий, сиёсий гуруҳларнинг вакилларидан иборат ҳукумат тузиш зарур эканлигига ишонч ҳосил қилганлигини, шунингдек экономикани тиклаш йўлидаги ишларни кучайтириш зарурлигини уқтириб ўтди. Шу муносабат билан ҳукумат аҳолига уларнинг вайрон бўлган ёки шикастланган уйларини тиклашга, қочиб кетган кишиларга ўз уйларига қайтиб келишга, экономикани ривожлантиришга ёрдамлашишни кўзда тутувчи бир қанча тадбирлар қабул қилди.

Меҳнат ва ижтимоий ишлар министри Г. Туэйний мамлакатга етказилган зарар билан танишиб чиқиш мақсадида мамлакат бўйлаб қилган сафарини тамомлаб, кўрилган зарарни «жуда даҳшатли» деди. Унинг фикрича, қуролли тўқнашув оқибатларини тугатиш учун камида икки йил вақт керак. Ҳозирги вақтда корхоналарнинг 20 процентдан сал кўпроғи тўла ишлай бошлади, деб хабар беради у.

Бу фотосуратлар Италия ва Чили ҳаётидан бир лавҳа. Римда шоферларнинг 500 минг кишилик забастовкаси бўлиб ўтди. Намойишчилар иш ҳақини оширишни, касаба союз ҳуқуқини оширишни талаб қилдилар. Суратда: намойишчилардан бир группаси.

Чили хунтаси мамлакатда ҳукмронлик қилаболагандан бери аҳоли турмуш даражаси ниҳоятда оғирлашди. Айниқса, болалар ўртасидаги қашшоқлик аянчли натижаларга олиб келмоқда. Суратда: навбатда турган чилилик болалардан бир группаси.

ЮПИ-АДН-ТАСС фотолари.

КАТТА ТЕАТРНИНГ ЯНГИ ФИЛИАЛИ

ИНСОНИЯТ тарихида янги саҳифалар очган КПСС XXV съезди давом этаётган бир пайтда, яъни съезд очилган куннинг эртасига Олмалиқ шаҳри меҳнаткашлари ҳаётида унутилмас яна бир воқеа содир бўлди. Олмалиқ шаҳрида Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта опера ва балет театрининг филиали очилди.

Шу куни Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг Маданият саройи байрамона тус олди. Навоий номидаги опера ва балет театри филиалининг очилиш кечасига Владимир Ильич Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати ишчилари — металлург ва қуювчилар, қурувчи ва кончилар, химик ва энергетиклар баланд руҳ ҳамда қувноқ кайфият билан йиғилдилар. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Эсдалик Қизил Байроғини тўққизинчи беш йилликда эришилган меҳнат ютуқлари учун уч марта қўлга киритган меҳнат ғолиблари, орденли коллектив ўзларининг минглаб оиласига Алишер Навоий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли ўзбек Давлат академик Катта опера ва балет театрининг барча коллективини фаол аъзо қилиб қабул этдилар.

Бу анъана, яъни саноат корхоналари билан ижодий уюшма коллективлари ўртасидаги ҳамкорлик илк бор Москвада бунёдга келган эди. Москвадаги улкан театрларнинг ҳар бири саноат корхоналари, колхоз ва совхозларнинг Маданият саройи ҳамда уйларида ўзларининг филиалларини очишга киришдилар. Ўзбекистон санъат арбоблари улар эстафетасини ўз қўлларига олиб, бу ажойиб анъанани дадил давом эттирмоқдалар. Жумладан, Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театри, Максим Горький номидаги ўзбек Давлат академик рус драма театри, Ўзбекистон ССР Давлат филармонияси коллективлари меҳнаткашлар билан ўз алоқаларини мустаҳкамлаган коллективлардандир. Улар Орджоникидзе, Оққўрғон ва Қуйи Чирчиқ районлари колхозчилари, Чирчиқ химиклари, Бекобод металлурглари ва бошқа корхона меҳнаткашлари билан тез-тез учрашувлар ташкил этадилар. Чунки мазкур жойларда биз тилга олган театрларнинг филиаллари ишлаб турибди.

Бундай ҳамкорлик кейинги йилларда янада кенг қулоч ёйди. Областимиз раҳбарлари бунга катта аҳамият бермоқдалар. Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати билан «Ўзбекфильм» киностудияси коллективлари ўртасидаги ижодий ҳамкорликнинг юзага келиши ҳамда бошқа қатор тадбирлар бунга яққол мисол бўла олади. Зотан бу ижодий ҳамкорликнинг коммунистик қурилиш вазифаларини жадалроқ ҳал этишда саноат ишлаб чиқаришига ҳам, оммани ғоявий-сиёсий тарбиялаш соҳасида ҳам ёрдами беқиёсдир. Шунинг учун ҳам мазкур анъана меҳнаткашларни эстетик тарбиялашнинг муҳим омилларидан бирига айланиб қолди. Ушбу ижодий ҳамкорлик янги инсонни тарбиялаб етиштиришнинг энг яхши усулларидан бири бўлибгина қолмай, шу ижодий коллективнинг ўзлари учун ҳам катта самара беради. Ижодий меҳнаткашларнинг янги имкониятларини кашф қилиб топишда қўл келади. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг КПСС XXV съездига қилган ҳисобот докладида худди шу масалага алоҳида эътибор берилди:

«Театрларимиз, — дейилади докладда, — адабий-бадиий журналларимиз заводларни, Байкал-Амур магистрали ва Кама автомобиль заводи сингари қурилишларни оталиққа олишлари тобора кенгайиб бораётганлигини фақат табриклаш мумкин. Тажрибали устоз санъаткорлар ҳаваскорлик коллективларига, адабий бирлашмаларга, халқ театрларига раҳбарлик қилмоқдалар. Санъатни ҳаётий билимлар билан бойитишдан иборат жонли жараён давом этмоқда ва иккинчи томондан, кўп миллионли меҳнаткашлар оммаси маданият ҳазиналаридан тобора кўпроқ баҳраманд бўлмоқда.

Кўриниб турибдики, айни съезд давом этаётган кунларда республикамизнинг Катта театри металлург ва кончилар шаҳрида ўзларининг «кичик» филиалини очишлари катта аҳамиятга молик бўлибгина қолмай, съезд кун тартибига қўйилган чақириққа муносиб жавоб ҳамдир.

Икки коллектив ўртасидаги шартномага ҳар иккала томон вакиллари имзо чекишган бўлиб, унда конкрет мажбуриятлар кўрсатилган. Жумладан спектакллар намойиш этиш, семинар ва лекциялар уюштириш, комбинат цехларида учрашувлар ташкил этиш ҳамда ижодий ҳисоботлар бериш, томошабинлар конференцияларини ўтказиб туриш ва комбинат Маданият саройининг халқ театри коллективига ёрдам қилиш кўзда тутилади. Бундан ташқари энг муҳим томони шундаки, ижодий ходимлар кишилар ҳаёти билан яқиндан танишадилар, ўзлари билан ҳамкорликда ишлаган меҳнаткашлар тўғрисида атрофлича тасаввурга эга бўладилар, ўзларининг «иккинчи уйи» бўлиб қолган шаҳар ҳақида маълум ва аниқ тушунча ҳосил қиладилар. Балки мана шу таассуротлар ҳамда кўрган-кечирганлари келажакда бадиий образларга сингиб кетиши ҳам эҳтимолдан ҳоли эмас. Ўшанда биз саҳнадаги ижроларини мамнуният билан баҳолашимиз мумкин...

Биз айтиб ўтган мана шу фикрларни театр филиалининг тантанали очилишида сўзга чиққан Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев, Ўзбекистон ССР маданият министри ўринбосари Р. Н. Назарова, Олмалиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. М. Муҳамедов, В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати директори М. Р. Рамазонов, корхона партия комитети секретари Т. И. Исмоилов, Алишер Навоий номидаги опера ва балет театри директори, санъатшунослик фанлари доктори, Ўз-ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби М. Р. Раҳмонов, Ўзбекистон театр жамияти президиуми раиси ўринбосари Б. Н. Насриддинов ва бошқа ўртоқлар ҳам гапириб ўтдилар.

Олмалиқ кон-металлургия комбинати вакили санъаткорларга металлурглар Маданият саройининг рамзий калитини тантанали равишда топширди.

...Тантанали кечанинг расмий қисмидан кейин узоқ вақт Чайковский ва Вердининг кўнгилларни сеҳрловчи куйлари, совет композиторларининг русча ҳамда ўзбекча қўшиқлари жаранглаб турди. СССР халқ артисти Саодат Қобулова, Ўзбекистон ССР халқ артистларидан Эргаш Йўлдошев, Розалинда Лаут, Грайр Ханеданьян, Абдуғани Абдуқаюмов, ёш артистлардан Розия Каримова, Вячеслав Муҳамедов ва бошқа кўпгина театрнинг ажойиб солистлари ўзларининг санъатда эришган маҳоратларини намойиш этишди, янги дўстларини санъат сирларидан баҳраманд қилишди. Йиғилганлар эса, ўз навбатида санъаткорларни гулдурос қарсаклар ҳамда гулдасталар билан олқишлашди.

Ю. СТЕПАНОВ,
Э. МУҲАМЕДОВ.

◆ Суратда: Навоий номидаги опера ва балет театри филиалининг тантанали очилиш кечасига йиғилган Олмалиқ меҳнаткашлари.
Пастдаги суратларда: СССР халқ артисти Саодат Қобулова Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг маданият саройидаги кўргазма залида.

А. Абалян фотолари.

Спорт

ЎЗБЕКИСТОН КУБОГИ УЧУН

Март ойининг дастлабки ҳафтасида футбол ишқибозлари қизиқарли мусобақаларнинг гувоҳи бўладилар. Тошкент ва область стадионларида Ўзбекистон кубоги учун мусобақаларнинг биринчи давра ўйинлари старт олади.

Биринчи давра учрашувларида иккинчи эшелонда қатнашаётган тўққизта мастерлар командаси ва спорт мактаби футболчилари қатнашадилар. Кубок учун курашнинг иккинчи давра баҳслари СССР чемпионатлари тугагандан сўнг бошланади. Шу тариқа биз қарийб йил бўйи очиқ майдонларда футбол мусобақаларини томоша қилиш имкониятига эга бўламиз.

ҒОЛИБЛАР МАЪЛУМ

Стендга отиш бўйича Тошкентда ўтказилган мерганлар мусобақасида 16 спорт мастери ва 15 мастерликка кандидат иштирок этди. Бу мусобақада «Меҳнат» спортчиларининг устунлиги алоҳида сезилиб турди. Улар ўтган йилги чемпион — Армия спорт клуби командасини ортда қолдириб, биринчи ўринга чиқиб олдилар.

Шахсий мусобақаларда ҳам меҳнатчилар қўли баланд келди. Эркаклар орасида Р. Ямбулатов, аёллар орасида эса С. Лазарева энг кўп очко тўплаб, биринчи ўринни олдилар.

БИРИНЧИ УЧРАШУВДА ҒАЛАБА

Тошкентнинг «Бинокор» командаси иккинчи лига хоккейчиларининг мамлакат чемпионатида ҳамон пешқадамликни қўлда сақлаб келаяпти. Ўтган куни у ўз майдонида Новокузнецк шаҳрининг «Металлург» командасини қабул қилди. «Металлург» командаси ҳозир турнир жадвалининг учинчи поғонасида келаётган эди.

Учрашув бинокорчиларнинг кескин ҳужуми билан бошланди ва матч давомида ҳамшаҳарларимиз активлиги бўшашмади. Улар рақиб дарвозасига кетма-кет 6 та шайба киритиб, биринчи баҳсда ғолиб чиқдилар ва тўпланган очколарни 64 тага етказдилар. Кеча командалар такрорий равишда яна учрашишди.

МАВСУМ ТАРАДДУДИ

Мамлакатимизнинг олий ва биринчи лига командаларининг футболчилари ҳозир Қора денгиз бўйларида янги мавсум олдидан ўзаро ўртоқлик учрашувлари ўтказмоқдалар. Гаграда Москванинг «Динамо» командаси Олмаотанинг «Қайрат» командаси билан учрашди. Москвалик ёш ҳужумчи Колесов киритган ягона тўп ўйин тақдирини ҳал қилди.

Сочида «Спартак» командаси муваффақиятли учрашувлар ўтказмоқда. У «Помир» командасини 4:1, «Локомотив» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Лекин ЦСКА билан бўлган баҳсда 1:2 ҳисобида енгилиб қолди.

Камондан отиш спорти республикамизда эндигина ривожланаётган ва кенжа спорт тури бўлишига қарамай, унинг мухлислари тобора кўпаймоқда. Деярли барча кўнгилли спорт жамиятлари ҳузурида ташкил этилган тўгаракларда кўплаб спортчилар маҳоратларини оширишмоқда. «Меҳнат резервлари» жамиятининг вакиллари эса республикада энг кучлилардан ҳисобланишади. Бу жамиятнинг 9 аъзоси республика терма командасига киритилган. Улар сафида спорт мастери М. Комова ва биринчи разрядли Ч. Вангелислар ҳам бор. Суратда: М. Комова ва Ч. Вангелис машғулот пайтида.

А. Авазов фотоси.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

6 МАРТ КЕЧ СОАТ 8.00 ДА
7 МАРТ КЕЧ СОАТ 5.30 ДА
«ОКТЯБРЬ 40 ЙИЛЛИГИ» ВА БУТУНИТТИФОҚ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИНИНГ ЛАУРЕАТИ
ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА, ДИЛАФРУЗ ЖАББОРОВА
Узбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
ДИЛБАР ФАЁЗОВА
Солистлар: ШЕРАЛИ ЖУРАЕВ, ҲОТАМ ҲОЖИЕВ, ФАХРИДДИН ДУСТМУҲАМЕДОВ, АЛФИЯ ШАКУРОВА, РОЗА КАКУРИЕВА, РАЙҲОН АБДУЛЛАЕВА ВА бошқалар.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Программани — УТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ТАТАР ОҲАНГЛАРИ

Шу кунларда республикамизда Абдулла Тўқай номли Татаристон Давлат филармонияси артистларининг гастроли муваффақият билан давом этмоқда. Қардош санъаткорлар Фарғона нефтчилари, Андижон пахтакорлари ҳузурида бўлиб, концерт беришди. Улар ҳозир Тошкентдаги Свердлов номли концерт залида ўз санъатларини намойиш қилмоқдалар.

Томошабинлар айниқса, РСФСРда хизмат кўрсатган артист, Татаристон ССР халқ артисти И. Шокировнинг чиқишларини қизғин кутиб олишмоқда. Ёш бўлса-да, кўплаб санъат мухлислари эътиборини қозонган татар қўшиқчиси халқ ашулалари, лапарларни зўр маҳорат билан ижро этмоқда. И. Шокиров фақат қўшиқ айтибгина қолмай, куй ҳам басталайди. У ёзган қўшиқларни Бошқирдистон ва Татаристон артистлари севиб ижро этмоқдалар. Кейинги йилларда мамлакатимизнинг кўплаб шаҳарларидаги, шунингдек, Тошкентдаги граммпластинкалар заводи бу моҳир санъаткор қўшиқларини ёзиб олди.

Татар санъаткорларининг концертида, шунингдек, «Идеал» чолғу ансамбли, И. Галимов ва Р. Курамшиндан иборат баянчилар дуэти ҳам катта муваффақият қозонмоқда. Томошабинлар бадиий ўқиш устаси Н. Минкин ижросидаги номерларни қизиқиб тамоша қилмоқдалар.

М. МАҲМУДОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

ОЧКЎЗ ЭЧКИЛАР

Уч мачтали кема Наполеон Бонапартни умрбод бадарға қилинган Муқаддас Елена оролига етказган 1815 йилнинг кеч кузида Франциянинг собиқ императори кўз ўнгида ёввойи, кимсасиз чўл намоён бўлганди.

Бир вақтлар Европани титратган диктаторнинг Атлантика океани ўраб олган бу унутилган, ташландиқ оролда на биронбир дарахт-у, на бир парча майсага кўзи тушганди. У ҳатто мана шу тангри ва инсон томонидан таҳқирланган ер бундан бор-йўғи уч аср муқаддам, яъни португалияликлар оролни очмасдан бурун буткул ўрмонзор эканини ҳатто тасаввур ҳам қилмаганди. Урмонда ўсувчи эбен дарахти ниҳоятда ноёб ҳисобланиб, унинг танаси қорамтир ва пишиқ бўлиб жаҳон бозорида юқори бахоланар, дарахтдан қимматбаҳо мебель ҳамда чолғу асбоблари тайёрланар эди.

Ўша кезларда, яъни орол португалиялик денгизчилар маъбудаси Муқаддас Еленанинг номи билан атала бошлаган пайтларда, ҳозирги Африка қитъасини Европа ҳамда Америка билан боғловчи Атлантика йўлига ҳали асос солинмаган эди. Лекин шунга қарамай, кўп елканли кема ва кайиқлар бу ердан бот-бот ўтиб турар, денгиз сайёҳлари ўз ҳаётларини хавф-хатарга қўйиб бўлса-да, янги, номаълум мамлакатлар сари дадиллик билан йўл очиб боришарди.

Ана шундай сайёҳлардан бири 1502 йилда янги очилган оролчада озиқ-овқат омборхонаси ташкил этиш ва тасодифан океанда ҳалокатга учраган кишиларга фойдаси тегиб қолар деган мақсадда бу ерга дастлаб чўчқа ҳамда эчки келтирди.

Оролнинг мўътадил ва юмшоқ иқлими, ранг-баранг ўсимликлар дунёси айниқса эчкиларга «маъқул» тушди. Бир неча йил давомида улар шу даражада кўпайишиб кетдики, қирғоққа туташ жойлардаги ўт-ўланларни буткул еб битиришди. Шундан сўнг ўрмон томон силжиб, у ерлардаги ёш ниҳол ва буталарни қуритдилар. Кўчат ва буталар батамом еб тугатилгач, пайхон этилгач, тўрт оёқли еб-тўймаслар кекса дарахт пўстлоғларига ружу қила бошладилар.

Икки юз йилдан кейин эса кўм-кўк ўрмон ўрнида яккам-дуккам дарахтлар қолди, холос. Саноқли йиллар ичида эса улар ҳам батамом қовжиради.

Албатта, инсон умрига таққосланганда, икки юз йил унча-мунча вақт эмас. Мана шу давр ичида бирнеча авлод яшаб ўтади. Лекин, орол бошига тушган кулфатни улар деярли сезмадилар ҳам. Фақат 1810 йилдагина эчкиларни оммавий равишда йўқотиш ҳақида фармон берилди. Афсуски, кечикилган эди. Негаки бир вақтлар гуллаб, яшнаган орол бу пайтга келиб таптақир чўлга айланган эди, ватангадо Франция императори Наполеон Бонапарт эса ана шундай мудҳиш манзара устидан чиққанди.

Шу тариқа Муқаддас Елена ороли эчкиларга «ем» бўлганди.

Албатта, эчкичилик даромад манбаи эканини ҳеч ким инкор этмайди. Азалдан эчки «ночор, камбағаллар сигири» деб ҳисобланган. Чунки эчки кишидан ортиқча эътибор талаб этмайди, яшаш учун жой ҳам танламайди. Шунинг учун эчки боқиш қийин эмас, буёғи дурустгина даромад кўрилади. Эчки сути сигир сутига қараганда мазали, унинг таркибида оқсил, ёғ, кальций моддалари кўп. Эчки момиғидан жаҳонга машҳур Оренбург рўмоллари тўқилади.

Булардан кўриниб турибдики, эчкичилик фойдали ва сердаромад соҳадир. Лекин, ишни планли, тадбиркорлик билан олиб борилгандагина кутилган натижага эришиш мумкин. Бўлмаса улар барча ўсимликларни еб тугатади.

Эчкилар Греция ўсимликлар дунёсини ҳам барбод этган.

Оддий грек оиласи учун эчки азалдан муқаддас ҳисобланиб келган. Грек мифологиясини кўздан кечирар экансиз, уй ҳайвонлари ичида мамлакатда энг кўп тарқалган эчкилар хусусида кўплаб афсоналарга дуч келасиз. Афсоналарнинг бирида Момақалдироқ худоси Зевс болалик чоғида инсон оёғи тегмаган Крит оролига бориб қолгани ҳамда очликдан ўлар ҳолга тушганида унга Амалфея-эчки ёрдамга келгани ва ўз сути билан бўлажак худони омон сақлаб қолгани ҳикоя қилинади. Худоларнинг худоси даражасига етишган Зевс ўз ҳалоскорини унутмайди ва унинг шохини яхшилик эвазига «маъмурчилик шохи»га айлантиради.

Афсуски, афсонавий «Амалфеянинг маъмурчилик шоҳи» грек халқига бахт-саодат келтирмади. Аксинча «муқаддас эчки» Греция табиатини — ўсимликлар дунёсини барбод этди. Бир вақтлар гўзал, латофатли мамлакат ҳисобланган Грециянинг табиати ҳозир шу қадар қашшоқлашганки, яшил рангни фақат узумзорлар-у, зайтунзорларда кўриш мумкин. Зероки, одамлар бу ўсимликлар устидан кучли назорат ўрнатмаганларида эди, улар ҳам Амолфеянинг очофат эваралари томонидан аллақачонлар тугатилган бўларди.

Франциялик академик Раймон Фюрон эчкини инсониятнинг хавфли душмани, деб ҳисоблайди. Бунда озми-кўпми ҳақиқат бор. Чиндан ҳам, қаерда эчкилар эътибордан четда қолдирилса, улар ўз ортидан дашту-биёбонлар қолдиришади. Яна ажабланадиган жойи шундаки, одамлар бу очофат тўрт оёқлиларни ҳамма ерда кенг тарқалиб кетаётганига енгилтаклик билан қарамоқдалар, натижада эчкилар жаҳоннинг қайси мамлакатида бўлмасин лаънат эшитмоқда. Улар Кипр, Сурия, Ливан, Венесуэла, Янги Зеландия, Янги Каледония, Галапагос Кюрасао ороллари ва ер куррасининг бошқа кўпгина мамлакатларида том маънода кулфат келтирувчиларга айландилар.

Шу кеча-кундузда эчкилар бир вақтлар ўтиб бўлмас ўрмонзор ҳисобланган Гавай ороллари ўсимликлар дунёсини еб тугатмоқдалар. Шунинг учун ҳам ерли аҳоли уларни оммавий равишда таъқиб этмоқда.

Эчкиларнинг ниҳоятда очофатлиги, овқат танламаслик хусусияти кишини ҳайратга солади. Ҳар қандай ўсимлик эчки учун танаввулга ярокли ҳисобланади. Фақат ўсимликларнинг миқдори кўп бўлса бўлгани. Улар емиш қидириб осонгина қояларга кўтариладилар, томларга чиқиб, бўғотларни тамшайдилар. Дарахтга чиқиб новда ва барглардан татиб кўриш эчки учун айтарли қийинлик туғдирмайди.

Альфред Брем ҳайвонлар ҳақидаги китобида Африка бўйлаб қилган саёҳати давомида акация ва бошқа дарахт тепаларида «ўтлаб» юрган эчкиларни бир неча бор кўргани ҳақида ҳикоя қилади.

Эчкиларнинг тоғу-тошларда осонгина юра олиш хусусиятидан буюк Хитой девори қурилишида ерли аҳоли томонидан самарали фойдаланилган. Хитойлилар ҳайвонлар шохига тош осиб, тоққа-қурилиш олиб борилаётган майдонга пода-пода қилиб ҳайдаганлар. Ана шу эчкилар ўтган сўқмоқларда ҳозир ҳам бирон-бир гиёҳ ўсмайди.

Эчкиларнинг ўсимликлар дунёсига етказган зиёни шу даражада улканки, ҳатто ЮНЕСКО ва табиатни муҳофаза қилиш халқаро Иттифоқи бу очофат ҳайвонлар устидан «жиноий иш» қўзғаган. Шу хусусда чиқарилган махсус китобда бир неча йил давомида шохли зараркунандалар томонидан содир этилаётган жиноятлар кун сайин эмас, балки соат сайин ортиб бораётгани қайд этилган. Бинобарин, халқаро ташкилотлар бу очофат эчкилар устидан жиддий «ҳукм» чиқариши турган гап.

С. НЕБЕСНИЙ,
«Лес и человек» журналидан.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. МОСКВА. 10.00 — Янгиликлар. 11.30 — Сўз — ёзувчиларга. 13.00 — КПСС XXV съездида. 15.30 — «Бахт йўли» (спектакль). 17.30 — Мультфильмлар. 18.00 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 19.00 — КПСС XXV съезди кундалиги. 20.20 — **«Уз ўрнидаги киши»** (бадиий фильм). 22.00 — **«Вақт».** **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** ТОШКЕНТ. 10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Қўғирчоқ фильмлар. 10.50 — **Телевизион миниатюралар театри.** 11.30 — «Физкультура ва спорт» (тележурнал). 14.20 — **«Жиблажибон армияси яна жангда»** (бадиий фильм). 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — «Ёшлик» студиясининг почтаси. 19.50 — Ўн минут музика. 20.00 — КПСС XXV съезди делегатлари ҳикоя қиладилар. 20.10 — Концерт. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — «Илҳом» (телеальманах). 23.00 — Ҳужжатли фильм. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28|II да **Аяжонларим,** 29|II да **Мен Чилига ишонаман.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28|IIда **Ужарлар,** 29|II да **Қўлга тушмаган ўғрими.**

КИНО

28 ФЕВРАЛДА
Мақсад сари — САНЪАТ САРОЙИ (14.15, 17.00, 20.00), «МОСКВА», (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (13.30), «ВОСТОК» (18.30, 21.15), «НУКУС» (14.15, 17.00, 20.00).

Полиция комиссари қоралайди — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 12.40), «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК»(10.00, 12.00, 14.00, 16.00), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Еру осмон ўртасида — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ АСАЛАРИЧИЛИК СОВХОЗИ

Она асаларилар насли учун 1976 ЙИЛГА
БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Реализация 10 майдан бошланади.

Она асаларининг баҳоси 10 майдан 20 майгача — 6 сўм 50 тийин.

КЎЧИРИЛАДИГАН КАТАКЛАРДА:

20 ИЮНДАН 20 ИЮЛГАЧА — **5 сўм 50 тийин.**

20 ИЮЛДАН МАВСУМ ОХИРИГАЧА — 4 сўм 50 тийин.

Бизнинг адресимиз: Тошкент шаҳри, Орджоникидзе райони, Тузель қишлоқ совети, Чингелди посёлкаси, «Птичник» алоқа бўлими.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети Тошкент область прокурори К. С. Галашкога отаси

Станислав Иванович ГАЛАШКОнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»).
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02240. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64634. В. 2499. XII